

FABL^OU^E ESOP.

K. Sloo, the Toy train

FABLOU
E S O P ,
TROËT EN BREZONEC
GANT
G. R I C O U.

E MONTROULES, e ty V. GUILMER.

1828.

FABLOU ESOP.

FABL I.

Ar C'hog hac ar Mæn pricius.

Eur c'hog, en toes teil o scrapad,
A zizoloss gant e droad
Eur mæn pricius ar c'haëra.
Petric servich din, emezan,
Caout eun dra qen caer ha qen ned?
Eur meiner, m'en dije eavet
Eun dra qen caer ha pricius,
Deus e bris a vije joaus;
Evit din-mèn ne servich qet,
Ma lezas ep e gemeret.
Ar pes so muys da gomprem
Eo ma karas evellen :

**Eur c'hreunen ei am gra joaüs
Guel evit ar vein pricius.**

Sans moral deus ar Fabl.

**Ar mæn pricius a represant
Ar brudanç bac an discamant,
Hac an den ignorant ha zod
So represantet dre ar c'hog.
Ninver so a dud ignorant
Hac a vimpris an discamant
Evitàn da vea den fur
Ma ne voar qet eus ar scritur;
Hac e ve mad e lunedo
Ne voel nemet anter c'houlo,
Ha pa eo simpl e zaou-lagad
E faud d'e scouarn bea mad :
Mar chom e c'heno ep parlant
Adieu d'ar goms antieramant
En defaut goud eun d'ra bennac
Da ganzeal en daou-lagad.
Preciussoc'h è'n discamant
Vit escarboucl na diamant.**

Item.

**An den carget a volupte
A so atao o zongeal ze
Penaus e vezò dizourci
Choas da efa ha da zibri,
Ordinal plijadur ba joa
Hep sourci ebet gant netra,
An aliessa e c'heno
A c'houl zouet hai dezirio.**

F A B L . 2.

Ar Bley hac an Dànvad.

Eur bley voa o c'hefa dour scler
 Ar pes a garie er rinvier :
 Ma voel izelloc'h evitân
 Eur paour qez dànvad o c'hefa.
 E benn hac e zaou-lagat scler,
 Ma teu d'e gaout gant cals a er.
 Ar c'henta gir eus e ziscour :
 Perac e troubles-te ma dour ?
 An dànvad qez, en eur grenàn,
 A gommanç respont anezân :
 Otro, emezân, ne zonjen qet
 Bea certen oc'h offancet,
 Rac an dour o tond a lecz-ze
 Ne gle qet troubli ganèn-mèn,
 Hac ar pez a so guirione
 Eo ne meus qet ar volonté.
 Mar plich ganec'h ma fardoni ;
 Ne glasqen qet oc'h offanci.
 Inutil eo did goulen gras :
 Da dad, da vam ha da oll raç
 A so inimiet dìn-mèn,
 Mæs mèn a peo fet dê.

Sans moral.

Den galloudéc ha disleal
 A cafan eun amezec fall :

Ordinal e ve mad e c'hanz,
Hac e ve possubl e ve faus.

FABL 3.

Ar-Raz hac ar Glesquer.

Eur vech ar glesquer hac ar raz
Da gombati a gommanças.
En róuanteles ar mare
E voa ar brezel entreze :
Er blenen gaér deus an arbrat
Eo e voe roët ar gombat.
Combati rent en coll alan
Gant lanzo gred deus a vroan.
Rust e voa'r chog : a bep coste
Cals a ners hac ajilite.
Pep-hini ané a zonje
Ebars er joa en divié
Pa chomje gantàn an enor
Da vont gouneet ar victor.
Doffet er gis-ze gant ar boan,
Eul lapouç anvet ar milan
A bacqas an daou gombatant
Ha. leina gante excelant.

Sans moral.

Neb piou bennac en em fourre
En qerel hac en prossejo,
Privilech, calite disput,

Evel ma ra cals eus a dud,
A renqo lacât evez mad
Petramant ho deo calonat.
Mar bent eun neubeut diavis
Ar milan e vo ar justiç,
Hac ar re a vo o voelet
Ne vefont qet cals contristet.

FABL 4.

Ar C'hy hac an Dànvad.

EUR c'hy deus e volonte vad
Dirac ar'bley a accus an dànvad :
Tri hectolitr hed, emezàn,
A rencq dìn-mèn an dànvad-màn.
An dànvad voa disanoudec
Er pes en devoa goulennet;
Mæs ar bley o vea presant,
E roas e gonsantamant.
An dànvad a zigaree
Da zonet da bea e c'hle.
Ar c'hy en cit dirac ar jug;
Neuse e teuas da revus.
Ne glean netra, emezàn,
En fesson ebet d'ar c'hy-màn :
Ar bley en tu gantàn a voa;
N'en dê qet just dìn e bea.
Eur bromesse a ve forcat
Ne gle qet a vea heuliet.

Sans moral.

Ar proverb a lar evellen :
 Ar fors n'en deus qet a lezen.
 An autorite tremenet
 È n'obligation cessen.
 Tromplezon ha filoudiach
 A verit eur memeus partach,
 Ha, mar be possUBL, rustoc'h fod,
 Evit beza brassoc'h ho lod.

FABL 5.

Ar C'hy hac ar Sqeud.

EUR c'hy a nenye manific
 Hac en e c'heno eur pez qig :
 Deus an eol o vea scler
 E vele e sqeud er rinvier.
 Commanç a ra en em sicour
 Da dapout ar sqeud-ze en dour.
 C'hoari a ra partout en dro,
 Diguéri a ra e c'heno.
 An dour an tam-ze a ronlas
 Ha netra gantau ne chomas.
 Neuse o veza estonet,
 Hac èn chomet enno mantret,
 O voelet collet e vevanç
 Assambles gant e esperanç.
 A ben eun neubeut goude-ze,

E speret o tont a darre,
Hac e lavare dre e c'hars :
Eman a so bed eun tol scarz.
O ! ma carjen bea bed fur
Da zerc'hel ar pez am boa sur ,
E voa chomet guenèn eun dra ,
Ha bremàn ne voelan netra.
Bed ezon meurbet diavis
Hac em eus gred eur gnel zotis.

Sans moral.

Ar sans guirion demeus ar fabl
A ro Demp avis profitabl
Da veza ha sobr ha prudant ,
Ha da lacat hor santimant
Da ober solid reglenno
Evit brida hon dezirio ;
Ne golfeinp ar pez a so zur
O clascq treo en avantur.

FABL 6.

Al Leön ha Loenet-all.

Al leön , an dànvad ha re-all
A eure eun accord guech-all
Qement a dapient er chasse
A vije commun entreze .
Pa veaint o vale dre ar vro
Hac int o tapout eur e'haro :

Nense, hep nemeur a langach
 E voe commancet ar partach.
 Pa voa gred ar portiono
 Herve ar c'honditiono,
 Al löen, evel an nobpla,
 A deu da gemer da genta.
 Neuse e rez eur yudaden
 Hac e lavaras evellen :
 Homàn, emezàn, a so dia
 Hac hounes ive ma hini,
 Dre ma zon an excellanta
 Hac ive ar puissanta,
 Hac eben ive am bezo :
 Gred em eus mya d'ar e'haro.

Sans moral.

Mar consorties gant re vrás
 E zout certen da vea voaz :
 Er profit al loden vian
 Hac an hini vrassa er boan ;
 Mæs gant ar re so evel-dout
 Eur memeus droet o pezo tout.

FABL 7.

Ar Bley hac ar Gru.

Aa bley, o tibri un dànevad,
 A gaye e voa diliqat,
 Ha gant an hast d'e zibri tout

E sac'h eun ascorn en e c'houg.
 Neuse hep mar e chambee,
 Hac an oll loenet a bede
 M'en dije unan ar galloud
 Da ezetâd deân e c'hong;
 Mæz hini 'nê ne dolje dorn
 Da denna dezân an ascorn.
 Tout o' devoa ar memeus ton :
 Ennez, emè, so eur glouton ;
 Qement so er vro a zebfe :
 O! n'en deus fors hac e creunse.
 Dre veuleudi, cals a gomzo
 Hac i've a bromesseo,
 Eul lapeuç bras ar gru anvet,
 A four en e c'heno e veg.
 Pa voa laqet fin d'ar soufranc
 E c'houlenne e recompanç.
 Ar galant commanç da c'hoarzin,
 Lion an dreitourach var e vin :
 Oblijet out dîn, emezân,
 P'an de guir e zout o veva.
 Ma carjen m'em boa da droc'het
 Pa voa ém geno êd da veg ;
 Ha mar dout chomet en bue,
 Goe obligation dîn-mèn.

Sans moral.

Neb a raï evit tud vechant
 N'ho devo evit peamant
 Nemet collo ha goaperez
 A lacaï ho speret diez.

F A B L 8.

Al Labourer hac ar Serpent.

EUL labourer en e zouar
 (Ne voa qet an amzer clouar),
 En toez an erc'h a voa coeet
 A gueo eun aër qazi frimet.
 Digas a ra anei gantân
 Evit e lacât da domân.
 Pa voe laqet en tal an tan,
 En em gueo a darre buan.
 Abars eur pennat goude-ze,
 O caout dezi e ré domae,
 E commanças da vullumy
 Qement a voa ebars en ty.
 Al labourer a gomso bras,
 A tollo manific a vaz,
 A gommanças ober e glem
 En eur gomz ont i evellen :
 Te a c'heus c'hoant, mén voel er fad,
 Da renta droug el lec'h ar vad :
 Mén a voel avoalc'h bremân ze
 E c'heuz c'hoant lemel àr vue
 Certenamant digant an hini
 En deus recouret da hini.

Sans moral.

D'ar re ma p'ho gred ar guella
 Aliés a ray did falla ;

Ha da re-all roët sicour
Hac a vo e qever treitour.

FABL 9.

Ar Penn-moc'h gue hac an Azen.

Az azen, hac èn didalve,
A te goap ens ar penn-moc'h gue.
A penn-moc'h a scrignas e zent :
Hac a zistro eun tam en ent
Da saludi ar mest azen,
Hac a lar dezàn evellen :
Meritout a ra da langach
E ve roët dit eur goulas,
Evit qement-ze ne garres qet
En em implijen e henep :
Mæs gra goap ar pes a giri,
Certen e ober a illy,
Abalamour ma c'heus ar c'his
A zidalve ha couardis.

Sans moral.

Eus comso ven hac imprudent
Lavøret gant an dud vechant
Ne gleet ober van ebet,
Mit pa na vent tam ententet :
Evel ar c'hezec ha mulet,
Pa vent dre an ent o vonet,
Ne chomont qet ep passeal
Evit chas munut da arzal.

F A B L . 10.

Raz qér ha Raz ar villajen.

EUN dè ar raz demeus a gêc
 A yez da gemeret an ér.
 Pa voa var ar mæz o pourmæm
 E teus ras ar villajen.
 D'e fedî da zont da goania
 Evit en em divertissa.
 Pa voaint eus an dol azeet.
 E voe varnei tout servichet
 Qement sort a vad o devoa
 Evit passeal ar goanvàn;
 Hac e voent tout gelloateret
 D'eun hostis qem bras recevet.
 En obstant da ze e re clem
 Deus paourente ar villajen,
 Ma re cals a vealeudio
 D'an ambondanç eus ar e'herio.
 Da approu ar pez a lare
 E ped eben da zont ive.
 Dont a rejont 'ta d'ar banqet
 Pehini a voa preparet.
 A greïs bo cher, efân, dibri,
 An or a zeu da zigeri.
 Neuse e commanças morc'het
 Da e'houd pelec'h mont da guzet.
 Raz ar villajen ne voa qet
 D'ar sort spouroun accustumet:

Pa ne voye doare al lec'h,
 Deus en em denn e devoe bee'h.
 Pa voa ar mevel sortiet,
 Raz qêr souden so retornet
 D'an dol, ma c'halv e e'hompageon.
 Eben ne voa qet fin d'e c'haon.
 Dont a ra, non pas assuret :
 Digant eben e deus goullet
 Haq alies e c'harue
 Perillo ha spont evel-ze.
 De ebet, emei, ne vanqer :
 Alies memeus goas danjer,
 Ha dre ze, certen, emezi,
 N'en dê qet red qemer sourei.
 Ar raz demeus ar villajen
 A laras neuse evelien :
 Certen, emei, ma n'an dê guel,
 Eus muyn a vesti evit a vel.
 Dre zoue logot m'en avanç,
 Guel eo ganèn eaont assuranc
 Ha beva gant ma faourente,
 Evit eaout ehagrin evel-ze.
 Ne blich din da ambondance
 Gant da biril ha sourcio.

Sans moral.

Apparanc en deus ar mado
 E ve qals volupte gaato ;
 Mæs mar qeret sellet er font
 Ho pezo poan o coant ho cont,
 E voelet eals a pirillo ,
 A hoeroder, a jenamanche.

Cals a dud gant pinvidiges
N'int bet na ne voint biqen êz.

FABL II.

An Egl hac ar Chornif.

EUN egl a gavas eur grogen :
Ne voye penaus dont aben
Na petra da ober ontî
Da gavet ar pescq da zibri;
Na gant e ners, na dre adress
Ma voa ganti baszet diez.
Arqout a ra ar c'horneil
Hac a roas dezân conseil.
Nij ganti d'an ec'h a huel,
Pa n'en deus qet re a avek,
Ha lez da guea anezi
Var eur mæn, hac e c'helt terri.
Ar gornif a chomas d'an traon
Da c'fout hac y a dorje brao.
An egl a dol d'an traon e bescq,
Hac ar grogen a dorras prest.
Ar gornif a laër aneân,
Hac an egl ne chomas gantân
Nemet confusion ha mez,
Ar c'holl haer goapaërez.

Sans moral.

Sel pis pa glevi conseillo;
Ne n'em fi qet re en comso.

Cals a roïo ho c'havîs did
 Ep sellet nêmeur da brofit :
 Ne sonjont qet evidout-te
 Mæs evit ho c'homodite.

F A B L . 12.

An Egl hac al Leön.

ENTRE al leön hac an egl
 E voa mignoniach parfet,
 Hac e conclujont entreze
 Chom an eil ental egile,
 O zonjal ho c'hamourousdet
 A vije guel antretenet.
 Er voecn e ra an egl e nez
 Hac al leön en toez an drez.
 Eua deiz al leon a ye huan
 Da glascq boed d'e loenet bian.
 An egl a zisqen er c'havern,
 A guev al leonet en eur hern;
 Ma tispen anez gant e veg,
 Evit heva e bonsinet.
 Al leon, pa voa fin d'e dro,
 Guelet e vugale maro.
 Ne aille qet en em venji
 Demeus an egl e inimi :
 Evit beza cri ha cruel
 N'en devoa qet a ziou-asqel.

M'en em servich deus a remed
 Ar re n'ho deus galloud ebet;
 Da c'houzout da villiga an egl,
 O sonjal venji e dorfet,
 Evit ma queje varnezàn
 An oll valeurio er bed-màn.
 Qement e vo'ar bras offancet
 Pa ve an amitie blesset.
 En amzer-ze e c'haruas
 E red eur sacrificô bras,
 Pa voa d'ar c'houls-ze an amzer
 D'an doueo er parcqeier;
 Hac an egl a laëras eur pes
 Gant eur c'hlaqen ru en e does.
 Mont a eure d'e nez gantân
 Pehini a voa sec'h ha scan.
 Dre rezon ma nije buan
 Soudennic e crogas an tan.
 Ar ponsinet a sant ractal,
 Mæs pa ne voint evit nijal,
 Qen bras voe neuse ho glac'har
 M'en em doljont var an douar.
 Al leön ho diframas timad
 Hac èn presaut an egl ho zad.

Sans moral.

An ep a vaneq d'an amitie,
 A drompl ha' drabis egile,
 A ra enn dra a so fall bras
 Hac a verit eaout ontân caz.
 Falloc'h evitan var ar bed
 Ne oufac'h biqen da voelst.

Mæs credi ell en assuranc
 E ze sur sus e recompanç;
 Raç ma n'e ell qet egile,
 Eo certen e c'hallo Done,
 Na ne achapo qet qen pront
 Da vonet quit ep caout e gont.

FABL 13.

Ar Vran hac al Louarn.

Eur vras , e pourmen dre ar bed ,
 E devoa eavet eun tam boed ,
 Ma re eun drous vras er voeen ,
 Ar prey-ze ganti eus e fenn .
 Al louarn , o tremen enno ,
 A zistroas zeder en dro .
 Doue da conservo ep poan ,
 A lavaras , otro ar vran .
 Lavaret a rér dre ar bed
 Ez out duoc'h evit ar peg ,
 Mæs ennes so eur brut indign :
 Mèn a qeo guen evel ar sign ,
 Caëroc'h memeus evit an ere'h ;
 E maint pell tout var da lerc'h .
 Mèn dremene amàn gant mal ,
 Hac eus da glevet o huchal ,
 Ez oun distroët da sellet ,
 Ma oun ganet rejouisset .
 Mar dë da voes qen excellant

Evel ma zeo da blun brillant,
 E c'heller hardi lavaret
 Ez out roue al lapoucet.
 Ar vran a gemer eun tam stad
 Eus a gomso qen diliqat :
 Dre ma voa enni cals a don
 En em brepar cana e zôn.
 Digeri a ra e beg franc ;
 Ar prey d'an traon en eun istant
 Al louarn a voa o sellet ,
 Na ne voa qet manet coussqet ,
 A lammas gantân gant e vin
 Hac a eclate o c'hoarzin ;
 Ar vran droug-contant ha mezeg
 Demeus ar c'holle devoa bet.

Sans moral.

Divoallet eus fals-meulerien
 Pe e fourront ennoe'h ar yen .
 Cauzeal a raint manific ,
 Mæs evit tenna d'ho frofit ;
 Ha p'ho devo gred qement-ze ,
 E raint c'hoas ho sompad goude .
 Lemet an ourgouil eus ho penn
 Hac e c'hai quit ar flaterien .

FABL 14.

Al Leön , an Oc'h hac ar Chole.

EUL leön en e yaouanqis
 A voe eun neubeut diavis ;

Dre ar rezon m'en devoa gred
Eun nombr bras a inimiet,
O veza bet cruel ha cri
Voe punisset en e gosni.
Ar penn-moc'h gue vaillantamant
A lamme gantân gant e zant;
An taro ne re qet cals guel,
En broude stard gant e gerniel.
An azen, o c'hoantâd ive
Chanch e ano a zidalve,
A re goassa aille d'e dro,
A dollio treid hac a gomso.
Al leön o huanadi
E teuas da gonzideri :
D'ar re m'am boa noazet guech-all
En just a rent din bremân fall;
Mæs ar re 'am boa sicouret
O deveus ma abandonet.
En guirione sod bras oun bet
Caout qement a inimiet,
Ha sottoc'h c'hoas bea fiet
Er re a greden mignonet.

Sans moral.

Pa vezi en prosperite
Ne gemer qet a ourgouil re :
Mar deu ar fortun da chanch faç,
Digant an oll e po disc'hraç ;
Hac an hini a po blesset
A denno venjanç e henep.

Item.

Tol evez, mignonet pa ri,
Pe autramant en em drompli.

Eus an dol hac er blijadur,
 Er brosperite, a dra sur,
 E ve mignonet evel re,
 Mæs hini en adversite.

FABL 15.

An Azen hac ar C'hy.

D'e vest e re cherio ar c'hy
 Ha qencouls da oll dud an ty,
 Ha tout e rent ive dezàn
 Eur vignoniach ar gaëra.
 An azen, pa voel qement-ze,
 Gant anvoas e c'huanade;
 Ma commanças nense timat
 Da vlam e etat miserabl.
 Ne gave qet tra resonabl
 E vije eur c'hy agreabl,
 Da vea mignon tud an ty
 Ha divar daul ar mest dibri,
 Pa ne re evit qement ze
 Nemet c'hoari e zidalve.
 En a renqe dougen ar bas,
 Lies ar foet en e zisc'hras,
 Na n'en devoa qet an amser
 Da chom eur moumet dibreder;
 Hac en obstant da gement-ze
 Da hini ané ne blije.

Ya, emezan, gant r̄ezon
 Eo poent chanch a gondition :
 Poent bras eo din ober etat
 A eur vicher qen profitabl.
 Abars eur pennat goude ze,
 Pa voelas e vest o vale,
 E teu da zonjal é affer
 Da gommanç esse e vicher.
 Ober a ra an dro dezàn,
 Sevel ha disqen ha quea;
 Mont a ra adarre en dro;
 Ober a ra ar pichero.
 Mæs pa ra chiboudic a za,
 E tol e dreid dreist e ziou-scoaz.
 Ar mest a gommanç da grial
 Hac ar voerset a deu ractal,
 Ma voe al lourdot frotet mad
 Da zisqi pe vlas e voa ar c'hoad.

Sans moral.

Qement a so ebars er bed
 Ne eller james da gavet :
 Pep-hini en deus e banchant,
 Natur, vertu ha disqamant,
 Hac ar pes ne ellomp-nin qet
 Cals a re-all o grai ezet.
 Evidoc'h da vea den fur,
 Mar ded a eneb an natur,
 Ne reet na ne leverret
 Netra hac a ve talvoudec.

FABL 16.

Al Leön hac ar Raz.

EUL Leön voa en creis an ànv,
 Scuis o redec ha tom deàn,
 Ma voa en dis-eol gourveet
 Da zisquisa ha da gousqet.
 Cals a razet a dremene
 Dreist e daillier, ne voye doare.
 A la fin e santas unan;
 Gand e droad a dapas buan.
 Ar raz a c'houlen e bue
 Hac evellen a lavare:
 Mèn n'en don qet dign, emezi,
 Deus a unan qen, nobl a c'hui,
 Da zonet d'en em goléri
 Ha neubeutoc'h c'hoas d'am dibri.
 Neuse al leön, pa ra memor,
 Ne guev qet en dije enor,
 Hac evit caout e affe scler
 A losqas quit e brisonier.
 Or, eur pennadie goude ze,
 Pa voa dre ar c'hoat o vale,
 E queas en toez ar c'herden
 Na ne aillé q'et en em denn:
 Galloud avoalc'h evit yudal
 Ha non pas evit sortial.
 Ar raz anezàn pa glevas,
 Deus e voez en anaveas

Hac a yez ractal da voelet
 Petra voa gantàn c'hoarveet.
 Pa voa aru en e gichen
 Ha conzideret ar gorden :
 Chomet aze, emei, ep stourm
 Ha mèn a ya da droc'ha'r c'houlm.
 Ma roing anezàn gant e beg,
 Ha cetu al leòn diliwert.

Sans moral.

Ar fabl a zisque scler ha ned
 D'ar re binviq ha galloudec
 Da veza douç, trugaresus,
 Rac ne vent ive malevrus.
 Herve ma zé an traou humen
 Sujet da vea incerten,
 E rencquer caout lies sicour
 Digant ar re vian ha paour,
 Hac e clearer cavet morc'het
 Oc'h ober noaz da zen ebet.
 An nep d'e nessa a ra noaz,
 Evit qement-ze ne ra qaz,
 Certenamant n'en dé qet fur
 Pa ne gemer displijadur.
 Vit bea bremàn puissant
 Ec'h aru e ve nec'hamant,
 Rac ar re vrassa rouane
 O deve ezom amitie,
 Hac o deus aon rac ar goler
 Deus ar re vian ha dister.

FABL 17.

Ar Milan clàñ.

Ar milan clàñ var e voele
 A bede e vam ma c'haje
 Da bedi'n doueo evitàn,
 Pa'voa ar maro tost deàñ.
 O ! emezi, ne esper qet
 E vez gant hini sicouret :
 Te c'heus polluet ho ~~auterie~~
 Hac alies ho sacrificô.

Sans moral.

Entre-omp en prosperite.
 E cleomp sonjal en Doue,
 Ha guel a ze e raïo van
 Da sicour ac'hanomp er boan.
 Hac an dud eur memeus tra
 Araug ezom clascq ent d'an dra.

FABL 18.

Ar Guennily hac al Lapoucet.

Evel ma voa deut an amzer
 Da ada lin er parcqeier,
 Ar guennily a yez gant mal
 Da laret d'al lapoucet-all :

Ennes a vezò demp noazus
 Rac bea so ennàn ambuch.
 Da avis, emé, n'e qet prob;
 Lez da zifinerezo zod.
 Lezel a ra eur pennat c'hoaz.
 Pa gommanç al lin bea glaz,
 E teu da lavaret are:
 Poent eo demp dispen ar re-ze.
 Mæs hint ne rejont van ebet,
 Goap a rent memeus o clevet.
 Ha pa voa savet huelloc'h
 Ha rezedet ennàn ar bolc'h:
 Lezel aneàn reomp re,
 E c'ha da gommanç bea crèn.
 Pa n'e c'hoantent ober netra
 Hac ar guennily o facha,
 Ma teu neuse da gaout an den,
 Da accosti en e gichen:
 Gant laouénidigues ha jba
 E command neuse da gana.
 Abaoe ar guennily qez
 E mân gant an den assambles
 Ar re-all chomet a-sclabe
 Partout dre ar vro da vale,
 A voe tapet, fot bea fin,
 Gant lasso gred demeus a lin.

Sans moral.

Evit clevet avisiou mad
 Cals ne reont qet a etat.
 Pa vent en creis en danjerio
 Pe en em fouret en collo,

E ten conseillo en ho fenn,
 Ma leront, allas! evelen :
 Ma carjen ober evel-ze
 Pe bea bet ed dre aze,
 Pe vea laret evelen,
 Ne voan qet tapet er blegen.
 Mæs qement-ze ne servich qet
 Arang ma c'haru comprenet
 Eur pas araug so moyoc'h crèn
 Evit diou gammel var adrèn.

FABL 19.

Ar Ranet hac ho Roue.

Ar ranet a voa franeq ba libr
 Na ne voa varne nep sort brid,
 Ma teujont da bedi doue
 Da zigas deze eur rouo.
 Jupiter a chom estonet
 Hac a refusas ar ranet.
 Int a supplie goaz eus voaz
 Evit ma c'habtenjent ar c'hraz.
 A la fin e voe oblijet
 Da accordi d'ê ho reqet.
 Neuse e taulas Jupiter
 Eur picol treust d'ê er rinvier.
 En dour pa 'gueas ar roue
 Ar c'hanton tout a eclatte,

Hac an oll ranet a davas
 Evit dont da renta hommach,
 Ha da saludi ar roue
 O devoa bed digant doue.
 A neubendo e tosteont
 Hac ardi ontan e teuont,
 Ma lammient d'an traon ha d'an ec'h
 Dreist ho roue, ep cavet nec'h.
 En goapad a rent excelant;
 Ne voaint qet anezan contant.
 Importuni a rent are
 Jupiter da zigas deze
 Unan herve ho santimant
 Hac a vije crèn ha vaillant.
 Pa voelas ho ompinion
 E roas deze ar cigogn.
 Ennes so eur roue vaillant
 A bourmen ar mare contant,
 Ha qement a gueo var e ent
 A ve tout devoret qen qent.
 Dont a reont are da glem;
 Mæs innutil eo ho feden.
 Deus an nos e clemont bepred :
 Pa c'ha ar cigogn da gousqet,
 E sortiont deus o c'hanvern
 Hac e criont var boes ho ferr,
 Gant ho moez raouiet : raca rac,
 Ar roue-màn n'en dë qet mad.
 Mæs coll a reont ho amzer
 Rac ne c'hoanta qet Jupiter;
 Pa ne garient an douç, ar gentil,
 E chom ho feden inutil.

**Bremâne eo red bea contant
Deus ar rigourns ha tirant.**

Sans moral.

Eur memeus fesson evel-ze
A aru gant ar bobl ive;
Rac demeus an amzer brezant
E vemp alies droug-contant.
Qen calet evel an ouarn
E qevomp an nep a c'houarn,
Hac an hini deu en e blaz
N'en deve qet cals guelloc'h grâç.

FABL 20.

Ar Choumet hac ar Falcon.

En amzer a so tremenet,
O devoa bed ar pichonet
Brezel a enep ar milan,
Hac a re dese cals a boan.
Da zont d'en em venji a ze
E choasjont ar falcon roue.
Emân evel ma voe choaset
Hac e benn dezân curunet,
Ne gemeras qet guelloc'h plan
Evit n'en devoa ar milan,
Na ne voa qet evel roue,
Evel tirant a c'houerne.

Ravissa , dispign ha dibri :
 Pa dape ne vanne hini.
 Neuse e teuas ar c'houlmet
 Da gemèret cunz ha regret.
 Ar brezel a voa guel Demp-nin
 Evit n'en dê an tiranni ;
 Cobatti'r milan a galon
 Evit esclavaeh ar falcon.

FABL 21.

At Laër hac ar C'hy.

EUL laër d'ar c'hy roë bara
 O sonjal e tavje ontàñ.
 Ar c'hy a lavaras : nebon ,
 Mèn a snve da dromplezon :
 Eun tam bara , emeout , dal ,
 Evit ma tavin a arsal ;
 Mæs n'em eas netra da ober
 Gant da zonezono dister.
 Var digare bara d'ar c'hy
 Te laëro qement so en ty.

Sans moral.

Ne zouget qet a fe ato
 Da gojou coant na da offro :
 Cals a roio dec'h ear spiller
 Evit filoudi eun yjen.

FABL 22.

Ar Bley hac ar Vouïs.

EUR vouïs en poan a gochonet,
 A voa en e gourve chomet;
 Ha mat'en em offras ar bley
 Da veza amiegues dei,
 Hac e promette sur er fad
 E conservje dei e c'hofat.
 Y a respontas evelen :
 Ne rin netra gant mevelien.
 Evit ober plijadur guel
 E cleie mont ac'hane pell :
 E servich voa en e absanc,
 Non pas, emei, en e bresanc.
 Guella a voeje da ober
 E voa en em denn a affer.

Sans moral.

Ne qet mad fiout qement so
 En darn vrassa a dud ar vro.
 Cals a offr ho foan ha labour
 A gerzo diraout qen flour :
 N'en dê qet carante ouzit;
 Ne sellont nemet ho frofit.

FABL 23.

Ar Mene o c'henel.

EUR brud a voa a yez a-bell
 E cleie ar mene genel.

Ar bebl tont en em assamblet
 A yez d'e gichen da voelet.
 Pa voaint art en e gichen
 E teujont neuse da gompreñ
 E vije monstr cruël ha cri
 A raje d'e cals a anvi.
 Gant cals a aon, frayeur ha spont
 E sellent penaus vije cont.
 Anfin ar mene a c'hanas,
 Hac e voeljont eun tamic raz,
 Ha ma commanças a dra sur
 An ell da c'hoarzin dreist muzur.

Sans moral.

Tud gloriis, bombauserien,
 A roï d'an oll evit creden
 E raint traou bras hac excelant,
 E zint tud fur, crèn ha prudant.
 Pa ve qistion da ober,
 A boan e ve bian dister,
 Ha ma servich ho faziou cley
 D'ar voapaërien evit prey.

Item.

Ar fabl a zisque dre e c'hauz
 Non pas qemeret a aon fauz,
 Rac alies bras e crener
 Gant treo bian ha dister;
 E teu ar spont da vea voaz
 Evit n'en dé james ar glaz.
 Eun dra dign deus a farceres
 A ra demp crena alies.

FABL 24.

Ar C'hy coz hac e Vestr.

Eua chasseer voa a leqee
 E ghy var an tres a chasse;
 Mæs ne voa qet ze apropos,
 Rac ar c'hy-ze a voa re goz,
 Na ne re qet mad e affer,
 Rac e dreit a voa re bouner.
 Tapout eure ep bea pell
 Ma en dije gallet denc'hel;
 Mæs ar prey a voa achapet
 Digant ar paour qez disantet.
 E vest èn reprenas garo
 A gomsou rust hac a dolio.
 Ar c'hy en deveus respontet
 E cleie bea pardonet;
 Penaus ne voa qen paissant,
 Mæs bed e voa eur c'hy vaillant.
 Bremàn, emezàn, mèn voel er fad
 N'en don pelloc'h demeus da c'hrad,
 Rac netra ne ell plijout did
 Nemet seulement da brofit.
 Pa voan yaouancq e voan caret
 Ha bremàn e c'heuz ma hazet.
 Gueach-all, pa voa mad ma dent,
 Ha pa gerzen buan en ent;
 Mæs bremàn pa zon dizantet
 Na ne allan pelloc'h gerzet,

Paneverd ma zeut eun ingrat
 E teuyez sur a galon vad
 A vóoir volonte d'am c'haret
 D'ar servich vad am eus rentet.

Sans moral.

Eur blijadur, pa ve tremenet,
 Facil a ve ancounheet.
 Eur dra mezus da laret è;
 Mæs mar leromp ar voirione,
 Communamant e c'histimer
 An amitie pa broñter:
 Pa ve ar profit finisset
 An amitie so partiet.

FABL. 25.

Ar Gedon spontet ep sujet.

Ar forest scoët gant avel
 A eclatte a ziabell,
 Hac a re eun drous qen pounner
 Ne voa qet custum da ober.
 Ar gedon tout a gommansas
 Da redec gant eur spouroun vras.
 Pa voaint evel-ze o qerzet,
 Gant eur mart e voent ampechet;
 Ma voaint chomet enno neuse
 En danjerio a bep coste.
 Unan venerabl deus ho zoez,
 Leun a eloqanc ha furnes :

Perac, emei, e spontomp-nin ?
 Hep reson é demp trubully.
 Gleed eo demp qemer courach
 Rac hor c'horfo so ajil bras ;
 Mæs ar pez hon gra direson
 Eo n'hon deveus qet a galon.
 An tourbillon-ze hon sponta !
 Ne gleomp memeus e gonta.

Sans moral,

Qement a aru a zisc'hraç
 Eo gleet demp qemer courach,
 Rac ar gonsianç vad a so
 Rouanes d'an oll vertuio.

FABL 26.

Ar Chaor hac ar Bley.

Eur c'haor arauc ma parties
 D'e hini bian a laras :
 Ne zigoret da zen ebet
 Qen a vezin-mèn distroët.
Ar bley en devoa ententet
Ar gourc'hemen e devoa gred,
 Ma en em laca en teuor
 Evit dont da c'houlen digor.
Pa vos en qichen a-ziavez
E commandas da chanch e voez,
 Ha neuse en deus commandet
 Ma vije dean digoret.

Evit bea ennes moez ar c'haor
 Mèn ne zigorin qet an or,
 Rac dre ar faout a so enni
 Mèn a voel scler avoalc'h ar bley.

Sans moral.

Eun dra eo hac a so meulabl
 Ha d'ar vugale profitabl
 Da zenti eus ho zad ha mam;
 Dre gement-ze beza divlam :
 Hac an dud yaouancq mad ho e'haus
 Da glevet conseil ar re goz;
 Rac resonabl eo qement-ze :
 Guelet ho deus muin evite.

F A B L E 27.

Ar C'hy hac an Dànvad.

An dànvad citet gant ar c'hy
 D'an audianç evit pledi,
 Hac e c'houenne eur bara
 Evit eur prest roët dezàn.
 Pa voa achuet e blede
 Ar paour dànvad a lavare :
 Ne anavean qet da gaus ;
 Ar gle a c'boulles a so faus.
 An testo a voa preparet
 A voe neuse ive galvet,
 Ar bley, ar bultur, ar falcon ,
 Da c'houd gand piou e voa'r reson,

Ho deposition roët,
An dànvad a voe condàonet.
Ar c'hy varnezàn a lammas,
Pa voa mad e zroed en debas.

Sans moral.

Meur a zen a ve revinet
Ha lies a vech punisset
Gant jng iniq, fals testeni,
Dre ar valis ha jalousi :
Alies ar gassoni-ze
Allumet gant ar voirione.

FABL 28.

Al Labourer hac ar Serpant.

Eua vech e voa eur paysant
Hac en e servich eur zerpant.
Eun deves, èd e benn contrel,
En poursivas gant ar vouchel.
Ar zerpant a achapas sur,
Mæs n'en dez qet quit ep blessur.
Al labourer prest a gueas
Goude-ze en paourente vrás :
Ma sonch neuse en e speret
En injur en devoa bed gred
Ep sujet ebet dar serpant,
A re e valeur ha tourmant.
Ma suppli ar serpant neuse
Da return da vitàn are.

O ! emezan , pardonet din :
 N'eus qet a assuranc e ty
 Entre ma p'ho eur sort bouchel ,
 So bed em andret qen cuél .
 Ar gouly hac ar goad blonset
 Certenamant so treinenet ,
 Mæs ar memor demeus anez
 A so chomet bepred nevez .

Sans moral.

Eun dra hac a se diassur
 Dies da eber d'enin den fur ,
 Eo an eil gnech fiout e re
 O deve bet torret ho fe .
 An den truezus , pitoyabl
 A bardon dens a galon vad ,
 Hac au hini fur ha prudant
 A zivoal eus an dud vechant .

FABL. 29.

Al Louarn hac ar Cigogn.

Eua veach eul louarn gant joz
 A bed ar cigogn da goania ,
 Ar boet en devoa preparet
 A voa tano ha scler meurbet ;
 Ma sclapas aneze a dol
 Partout a-sclabe var an dol ,
 Hac ar cigogn ne aille qet ,
 Rac re hir e voa cals e beg .

Ar gallant eno lipas oll
 Ha ne chomas netra da goll.
 Ar cigogn evel-ze tromplet
 A ya drouc-contant ha mezeg
 Deus an injur e devoa bet,
 D're ar fesson ma voa tretet.
 Eur peunat goude qement-màn,
 E couý e hostis da leina.
 Var an dol e voa preparet
 Er voutail a voa scler ha net,
 Eur boet hac a voa excelant.
 Al louarn en debje contant :
 An antre a voa encq ha moan,
 Ha fri louarn a voa ledan.
 Nemet seulamant ar goelet
 Evit tretamant n'en deus bet,
 Rac impossUBL e voa deàn
 Deus a ennez dibri netra ;
 Mæs ar cigogn facilamant
 A loncas tout, hac èn presant.

Sans moral.

Eur farceres a dal eun all,
 Hac eun dromplezon qement-all :
 Ar gabonach eur meineus tra.
 Ma ve money evit peà,
 E ve mad avoale'h dezirout
 Ma ve possûb ho fea tout.

FABL 30.

Ar Bley hac eur Penn pentet.

EN stal eun tailler imajo,
 Eur bley, o tremen dre eno,
 A zistro en dro da sellet
 Hac e voelas eur penn pentet.
 Treï a re deus a bep eoste
 Hac isellâd a re ive,
 Dre ar rezon n'en devoa qet
 Netra a sans nac a speret.
 O ! caëra penn e zeo emàn,
 A lavaras ar bley dezàn :
 Cals a erdo a so ennout,
 A speret vad n'eus morce tout.

Sans moral.

Mar dout coant eus an diavez,
 Eun draic bennac a delez;
 Mæs ma c'halfet choas ar guella,
 An diabars eo ar c'haëra.
 Rac guelloc'h eo cals bea fur
 Evit coantiri dreist muzur.

FABL 31.

Ar Gegin.

EUR gegin en em voisq a bluh
 Hac a voa deus a eur paün.

O veza brao ha dereat
 En em fachas deus e etat ;
 Ma c'ha d'en em renji neuse
 En qichen ar paün ive.
 Ar re-all ho deus anveet
 An dromplezon e devoa gred.
 En em gavas tromplet e min :
 Divoisqet e voe ar gegin
 Deus al liou e devoa laëret,
 Ha manifie e voe pilet.

Sans moral.

Ar fablen-màn a vlam ar re
 A gemer re huël degre ,
 A vev hac a gonvers ive .
 Gant cals pinvicoc'h evite.
 Dre ze alies e c'haru
 E c'heont paour gant ho c'hundu ;
 Ma servijont da farceres
 Evit an dud-all alies .
 Sentet eus ar proverb buan :
 En em auveet oc'h-unan.

FABL 32.

Ar Geillenen en em vant dreist muzur.

EUR chariot voa o qerzet :
 Ar c'hocher a stracqe e fouet.
 Er blassen eus ar redadec
 Ar rojou ha treid ar c'hezec

A zave cals a boultr en ér :
 Ne voa qet possubl guelet scler.
 Eur geillenen a lavare,
 Er chariot en e c'hoaze :
 O ! peguer bras eo ar boultrén
 A meus mèn savet er blassen.

Sans moral.

Ar fablen-màn a apparchant
 Eus ar re o deus santimant :
 Manific bras gant ho c'homso
 Evit laëres an enorio
 Hac a ve gleet d'ho nessa ,
 E tesiront e gaout gant joa.
 Petra bennac ma vent grossier
 O deve c'hoant ho c'histimfer.

FABL 33.

Ar Verienen hac ar Geillenen.

Eur veach voa eur geillemen
 O resoni aq verienen.
 Y a voa ha nobl ha jentil ,
 Eben , emezi , a voa vil ;
 Y a nije evel ma car ,
 Eben a ruze an douar ;
 Y a gonverse er palesio ,
 Eben , emei , er c'havernio.
 En ema bompady r  joaus
 A eur vue dilicius ;

Hep poan ebet gant nep affer.
 E c'halie beva dibreder.
 Ar verienen a lar facil
 Ne entente qet bea vil;
 Ar geillenen en pep fesson
 A voa diboel ha vacabon,
 Mæs y a voa ferm ha poset;
 Ar grenn, ar feunteun evit boed
 A voa excelant bras d'e min
 Qen couls a pasteio na guin,
 Hac ar boet-ze tout a deue
 Dre labour, non pas didalve.
 Davantach a so da laret
 E voa joaus hac assurer
 Ha caret gant an oll er vro,
 Exempl vad d'an oll labourio.
 Mæs ar c'hontrel ar geillenen
 Ne voa qet mignonet da zen,
 Hac en danjer gant pep-hini,
 Rac d'an oll e voa inimi;
 Da gazi tout e rè dies,
 Exempl a zidalvoudeges.
 Dre m'e devoa sonch er goanvàn
 En em brepare mad en ànv:
 Ar geillenen, contrel da ze,
 A veve deus a zé en dè,
 Voa necesser ep dale pell
 Dezi finissa ha mervel.

Sans moral.

Menach vian a so guelloc'h
 Gant contantamant ha gant peoc'h,

Evit volupte dilicius
Gant jenamancho sourcius.

F A B L 34.

Ar Marmous hac al Louarn.

Al loenet brntal eur veach
En consert en em assamblas.
Ar marmous én creis entree
A lammas manific doue.
Qazi oll e teujont neuze
Da envel anezàn roue.
Al louarn a deu avius
Deus ar galite gloriis;
Ma cassas gantàn ar marmous :
E tisquezas deàn eur fos
El lec'h ma res dezàn guelet
Eun tam qig gant eul laç staget,
Ha deàn en deus lavaret :
Aze eus eun tenzor coachet,
Hac erve lezen ar c'hontre
A apparchant eus ar roue;
Ha pa zeo dre al lezen did,
Qemer anezàn e profit.
Ar marmous buan a gredas
Ha, guel zot, en creis e lammas.
Al lasso zouden distignet,
Manific e voe qemeret.
Pa voelas e voa prisonier,
E c'hantré neuse en coler :

Al louarn a vlam aigramant
 D'en bea tromplet, ar mechant.
 Gant eun dousder a cals a c'hraç
 Al louarn dezàn a laras :
 O ! paour zot p'hini a zonje
 E voa dign da veza roue,
 Hac en em brepare gant mal
 Da zont da c'houarn ar re-all ;
 Ha ne elles qet gant da boan
 En em c'houarn mad da-unan.

Sans moral.

Neb en deve antreprenet,
 Gant ho zotis ne ellont qet
 Dont aben deus an treo-za
 Re huel eus ho c'halite,
 A gue certenamant dies
 D'an oll dud evit farceres.

FABL 35.

Ar Glesquer hac an ijen.

EUR glesquer a lace e fenn
 Bea qen teo hac an ijen ;
 Ma commandas d'en em c'hoëzi,
 Hac e mab lavaret dezi :
 Lest ho c'chantrepris direzou ;
 N'en deus qet a gomparezon
 Entre'r glesquer hac an ijen :
 Eur zotis eo dec'h e gompreñ.

Ma en em c'boez a neve flam.
 Ar maab a gries : ô ! ma mam,
 Hac e creufac'h var ar blassen',
 N'efet james dreist an ijen.
 Qement neuse en em c'hoesas,
 Ha zouden eno e creuvas.

Sans moral.

Darn eus an dud so caër ha coant
 A darn-all a so puissant ;
 Darn ho deus sqient ha furnes ,
 Darn-all ho deus pinvidiges.
 Pep-hini ac'hanomp a gle
 Contanti deus e galite.
 Da gompagnon so caër formet
 Ha te a so pur a speret ,
 Ha dre ze bezqmp courajus
 Hep beza james avius ,
 Rac caliteo mad ar bed
 Ne vent oll da unan roët.

F A B L . 36.

Ar Marc'h hac al Leön.

EUL leon a yez buan avoalc'h
 Evit esse dibri eur marc'h ;
 Mæs deus e ners disezisset ,
 Gant ar gosni e voa falléd.
 Ma commanc sonjal ar voyen
 Penaus e c'halje dont aben :

3*

M'en eum c'hra meudeucin neuze,
 Ma coms d'ar marc'h a gement-ze.
 Ar marc'h o veza e glevet,
 Ar flaud en deus anaveet ,
 Hac e teuas neuse gant mal
 Da sonjal eun dromplexon-all.
 N'eus qet pell ne voa tremenet
 Dre eun andret a voa spernec,
 Ma voa en e droad anfoncet
 Eun tam spern hac a voa gorret,
 Ma pede ar meudeucin qez
 Da denna anezàn e mæz.
 Al leön a accordas tout,
 Hac ar marc'h deus e oll c'haloud
 A sco anezàn var e dal,
 Hac a bartias quit ractal.
 Neuse eur boan vrás en devoë
 Eus en em sevel ac'harie ,
 Rac bea voa casi lazet
 Gant an tol-ze en devoa béd.
 O ! dougen a ran , emezàn ,
 Ma recompanç ar veach-màn ,
 Demeus ar sotis a meus gred ,
 Hac ar marc'h so just partiet.
 Venjet en deus eun dromplezon
 Dre eun all gant cals a reson.

Sans moral.

Eun inimi hac a zisque
 Dirazoc'h scler avoalc'h e c'he
 N'en dé qet da vea doujet
 Evel pa greder mignonet

Seblanti o deus amitie;
Ha rac ze divoallet raë..

FABL 37.

Al Loenet hac al Lapoucet.

AL lapoucet voa en combat
Deus al loenet a bevar zroad.
Esper hac aon a voa ive
Deus an eil tu hac egile,
Ma tilez al logoden-dall
Oll gompaunuunes ar re-all;
Ma voa neuse en em roët
A galon d'an inimiet.
Beo e chomas al lapoucet
Dre ar gundu vad eus an egl,
Hac an treitor logoden-dall
A voe condaonet prest gant mal
Ne retornje bijen gante
Na ne niche james en de.
Cetu ar rezon vad penaus
Ne nich james nemet en nos.

Sans moral.

Nep piou bennac ne qet contant
Da zicour en diezamant
Ne verit qet participa
Na caout loden ehet er joa.

FABL 38.

Ar Sparfel hac an Eostic.

Ar sparfel a niye tostic
 Evit ma tapje eun eostic.
 O pourziou aneàn qen ten
 E c'hantrejont er villajem ;
 O vezza reir en em fouret
 Gant eur paysant voe tapet,
 Douçamant e ped aneàn
 Ma en lezje da bartia.
 Evelen en deus lavaret ;
 Mèn ne meus qet da offanest.

Sans moral.

Gant rezon e ve punisset
 Ar re a ve en em forcez
 Da noazout var an innosanç ;
 E ve mad o deffe droug-chanch.

FABL 39.

Ar Bley hac al Lauarn.

Eur bley en devoa bed gred
 Eur bourvzion vrás a voed,
 Evit eun tam mad a amzer,
 Hac e voa neuse dibreder.

Al louarn a deu d'en cavet,
 A c'houl digantaa ar sujet.
 Ar bley a gomprenas neuse
 E voa o tailla finesse ;
 Ne voa qet ar galant deut dy
 Nemet evit gripa e brey.
 Dre ze e ra seblant dezàn
 E voa choimet eun tamic clàñ;
 Ma voa evel-ze dalc'het mad,
 Ne aille qet a labourat,
 Hac e suplie anezàn
 Pedi'n doueo evitân.
 Al louara e vea fachet
 O vêa n'en devoa galiet
 A zent abea deus e affer,
 A roas conseil d'ar berjer
 Da vonet da gavern ar bley
 Hac e tapje e inimi,
 Ha pehiai ne lacqè qet
 A evez da veza tapet.
 Ar berjer pront a bartias
 D'er c'hombati, hac en lamas.
 Al louarn a chomes otro
 Ha d'ar e'havern, ha d'ar mado.
 Mæs ar joa demeus e dorfet
 A voe prest avoalc'h finisset :
 Ar memens berjer, goude-ze,
 A eure e affer ive.

Sans moral.

Ean dra vil hac ive mezus
 Hac alies pernicius,

Cazi ordinal d'an hini'
A ve carget deus a avi.

FABL. 40.

An Azen hac ar Marc'h.

EUR marc'h pinvidic acoutret,
Varnezàn eun dibr alaouret,
Dre ar ruio e c'hourigne
Gant ar vigeur a gemere.
Var e ent en deus ranecontret
Eun azen hac a voa sammet,
Hac a re deàn eun tam noaz,
Rac da redec en ampeohas.
Neuse, o veza coleret,
E roign e vrid en deus laret :
Perac, didalve lourd avoalc'h,
E res ampechamant d'ar marc'h?
Recul prest adren, e profit,
Pe mèn a foulou gant ma zreid.
An otro'n azen ne grede
Lavaret gir eus egile,
A recule manific bras
Evit lezel gantàn ar plaç.
Or, ar marc'h a implijas tout
Evit redec e oll c'hallooud.
Gant qement a ners e redas,
Dre fors qerzet en em c'hreuvas.
Inutil o veza bet êd

Ha da zongen, ha da gerzet,
 E ornamant caër divoisqet,
 D'eur chareter e voe goerzet.
 Prest goude en guel an azen
 Stag eus ar c'bar gant eur gorden.
 Aha ! compagnon, emezàn,
 Pez acoutramat eo emàn ?
 Pelec'h bremàn emedi ed
 An dibr a poa-té alaouret ?
 Pelec'h e man da voisqamant,
 Ha da vrid caër bras lugernant ?
 Deus ze, ma mignon, omp joaus,
 Pa ve tapet an ourgouillus.

Sans morat.

Cals savet ebars er e'hargo,
 Prosperite ha boneurio,
 Gant an ourgouil a ve enne
 Ne anveont den er c'bontre,
 Ha memeus o deve cals poan
 Eus en em anaout ho-unan.
 Mæs d'ar re evrus e ve mad
 Demeus ho chanch da evezât;
 Rac mar deu da zistrei en dro,
 Qun en ho c'halon ho devo,
 Pa voelfont pegen malevrus
 E vo dê beza bed evrus;
 Beza mimprizet gant ar re
 M'ho deus bet mimpris evite,
 Ha goaped ive alies
 Gant neb m'ho deus gred goaperes.

FABL 41.

Ar Charo.

Eur c'haro en em gontemple
 En eur feunteun scler pa selle;
 Ma commansas meuli gant joa
 Ar c'herniel brancqec en devpa.
 Blam e zivoar a re ive;
 Moan ba tano en' ho c'have.
 A greis ma voa o contempli,
 Evel-ze o consideri,
 E c'harnas eur chasseer
 Hac a lequez fin d'an affer.
 Ma partias ep bea pell
 Buannoc'h evit an avel.
 Ar chas ive en heuille prest,
 Hac èn o c'chantren er forest.
 Er forest teo pa antreas
 E zivoar neuse a veulas;
 E gerniel en deus tamallet
 A voa caus ma voe qenneret.

Sans moral.

Ma clescqomp a volonte vad,
 Ar pes a gleomp da gassad
 Hac ar pez a ra muya noaz
 A blich alies davantach :
 Dezirout cavet bonheurio
 Araug goud a belec'h e vo;
 Goulen grandeur hac ar mado,
 An exçelanç, an enorio.

E sonek Demp ar felicite
 So en ambondanç er re-ze ;
 Hac e ve gante alies
 Ninver bras a dristidiges.

FABL 42.

Ar Serpent hac al Linv.

EUR serpent deus a eur forjo
 A dap eul linvo en e c'heno,
 Ma commandé neuse d'e roignan ;
 Mæs al linvo a laras dezàn :
 Da oll dent a pezo brinzet
 Araug ma p'ho ma c'honzommet,
 Mèn pehini a so qen ferm
 Ma crogàn memens en ouaru.

Sans moral.

Sel mad, pa pezo affero,
 Pe zort qalite den e vo,
 Rac ma na c'heus da zent lemmet
 Deus eun all tuyoc'h galloudec,
 Ne vo qet deàn e ri noaz
 Mæs did da-unan e vo voaz.

FABL 43.

Ar Bley hac an Dènvret.

PETRA bennac a ziabell
 E voa ordinal ar brezel

Entre ar bley hac an dènvèt;
 Mæs eur voech e voent accordet
 Ha gred alianç entreze,
 Roët otach a beb coste.
 E re vunut ar bley a roas
 Hac an dènvèt a re ho chas.
 An dènvèt ne voaint qet dies.
 A alie peury en ho æz :
 Ar bleydi munut a iude
 Rac ho mam a vançqe deze.
 Pa voa mancqet deze al læz,
 E voaint en em gavet dies.
 Ar bley a lam en deus criet :
 Fe, allianç a so torget!
 Hac en ho debras, an treitour,
 Pa voaint en noas deus ho sicour.

Sans moral.

Eur sotis d'an hini a ra
 O c'haccordi gant e nessa
 Discregi deus e sieour re :
 Ar uout a ra goude-ze
 Ar re so bed inimiet
 N'ho desse tout ancoueet,
 Ha dre avantur e c'halfent,
 An occasion pa voelfent,
 Evit da attaqui treitour
 Pa vez divoisqet a zicour.

FABL 44.

Ar Forest hac ar Paysant.

En amzer ma caujee'r c'hoat,
 Eur paysant a yez timad
 Digant ar forest da c'houlen
 Danvez da droada e vouc'hel.
 Ar forest a accord gand joa
 Hac ar paysant d'e zroada;
 Mæs pa voa en etat neuse
 E commanças disqar ar gue.
 D'ar forest e teu eur c'hun bras,
 Mæs re diveat e tenas :
 Drouc-contant ha trist bras e mia
 Guelet e voa caus d'e revin.

Sans moral.

Sel da biou e ri plijadur,
 Pe en em drompli, a dra sur;
 Rac cals, pa p'ho evite gred,
 En em implijo e c'henep.

FABL 45.

Ar C'hy hac ar Bley.

Dre avantur eur vech ar bley.
 (Ne voa qet c'hoas de aney),

Eur c'hy er c'hoad a rancontras,
 Ha manific en saludas;
 Ha da enori e brezane
 E ra dezàn rejouissanç.
 Finalamant e c'houlenne
 En pe gis en em gomporte;
 En cave ned ha poli bras.
 At c'hy dezàn a respondas :
 Ar soign en deus ma mest ouzin,
 Em andret cals a vignoni,
 Dre ma tisquean ontân joa,
 E ve fournisset din pep tra
 Divar an dol a gement so,
 Na ne gousqan qet dizolo;
 Na ne ouffe da zaou-lagat
 Pegement e zen agreabl
 Da gement den a so en ty.
 O ! ma c'hamallat, eme'r bley,
 Te a so placet evurus
 Gant eur mest so qen gratius.
 Ma c'harufe ma bolonte
 Da gavet mado evel-ze,
 Ha galloud beva ha mervel
 Gant eur mest a so qen fidel,
 Ne gredan qet e ve er bed
 Evrussoc'h evidon cavet.
 Pa voelas ar c'by e c'hoante
 Caout eur gondition neve,
 E promettas dre vouir gomso
 Caout moyen en tal e otro
 D'ober dezàn caout an etat :
 Mevel à gamp e vije mad,

Gant condition ne vije qet
 Ennàn qement a grüeldet,
 Ha ma teuje gant dilijanç
 Da serviji a gонseqanç.
 An accord gred evel-ze seler
 Neuse e tistrojont en qërt
 O vont gant an ent qen joaus
 E larent meur a dra farcus.
 Pa voa an de eun tam sclerèd,
 E voelas goug ar c'hy uzet,
 Ma c'houlennas ontan neuse :
 Perac out peillet er gis-ze ?
 Arzal, e me ar c'hy, a ren
 Atao eus an estranjourien :
 Alies ar re anveet
 A voa guenen intordiet ;
 A voiyo-all memeus cregi,
 Pa ne blije ho fesson din.
 Ar mest ne voa qet qement-ze
 Avoalch' demeus e volonté,
 A deue neuse d'am pilat
 Gant tollo bizier a dro vad,
 Hac e re ouzin eun difen
 N'em bije da lammat gant den,
 Nemet senlamant d'al laëron
 Ha d'ar bleizi a voir galon.
 Dre ar voyen-ze gounet,
 E on douçoc'h en em gavet,
 Hac ar sign-ze demeus ma foug
 Eo en deus razet ma goug.
 Ar bley, pa glevas qement-màn :
 O ! ne breniq qet, emezàn,

Qen qer ze an amourourdet.
 Evit plijout da zen ebet.
 Adieu eta, ma c'hompagegnon,
 Pa giri da condition :
 Cals guelloc'h e zeo ganèn-mèn
 Chom ordinal em liberte.

Sans moral.

Beza mest en eun ty bian
 A so guelloc'h ep lacat doan,
 Ha dibri bara var ar mæs
 Evit fricojo ar pales;
 Rac eno e voar o veva
 Gant aon ha doetanç a bep tra :
 Al liberte so bannizet
 Demeus ar pales, assuret,
 Ha dissimuli a so red
 An injurio ve recevet.

FABL 46.

Ar Ch'hoff hac an Izily.

An dorn hac an troad avijo
 Deus ar ch'hoff ar re ho ch'lemo,
 Abalamour an didalve
 Ho gounideges a loncqe;
 Hac e ch'hoantent ne ch'oulje qet
 En ep fesson beza maget.
 Ar ch'hoff a deu da zuplia
 Diou pe deir goech da rei dezàn.

An dorn a zalc'h perseveranç
 Da revus dezàn e vevanç.
 Ar c'hoff a gommanç da simplâd,
 Nerf hraç arterio da fallâd,
 Ha fiualamant e c'hoante
 An dorn e zerviji neuse,
 Mæs ne aille qet ober mad
 Rac chomet voa re divezat :
 Ar c'hoff voa diaccustumet
 A duee da repos ar boed;
 Arter, nervenno dinerzet,
 Pa voa ar c'hoff ive manqet.

Sans moral.

An dud so ive evel-ze;
 An eil a rencq caout egile,
 Na n'en deus den var ar bed-màn
 A alfe en em suffisa.
 Ar re è'n huella degre,
 Ar pinvidica deus anè,
 N'en deint qet c'hoas re assuret,
 Hac o deus ezom mignonet.
 Ar zicour gaér hac ar guella
 Eo an nombr mignonet brassa.

FABL 47.

Ar Marmous hac al Louarn.

An marmous eur vech a bede
 Al louarn hac en suplie

Da rei eua tam eus e lost teo
 Evit gollo e ziadreòn,
 Hac e lavare deàn goard
 E voa ennes eur bec'h re, lourd;
 E vije dezàn profitabl,
 Scanvoc'h hac ive enorabl.
 Al louarn a respont dezàn :
 Guel eo genèn cals, emezàn,
 Scuba an douar, lez da drous,
 Evit gollo reor eur marmous.

Sans moral.

Er bed-màn cals o deveus re
 Ha nînver re neubeut ive;
 Evit qement-ze n'en deus qet
 A dud pinvig accustumet
 Da zoulagi tud ho c'anton
 Gant ar pez ho deus ep ezom.

FABL 48.

Al Louarn hac ar Rezin.

AL louarn a voa trist e vin
 O voelet eur brancqat rezin
 A voa o commanç daroy,
 Ma tezire ive tibri.
 Ma claseqe neuse ar voyen
 Da alloud gripa e loden :
 Mæs p'en devoa e boan collet,
 E zesirio gantàn chommet,

E dristidiges ya en joa,
 Hac e lavaras er gis-ma :
 Ar rezin-ze mad n'en dreint qet,
 Rac beza e zeint c'hoas re egr.

Sans moral.

An den a seblant ne gar qet
 Ar pez ne ell sur da gavet.

FABL 49.

Al Louarn hac ar Mart.

EUL louarn gant naon castiet
 Dre eur faout e voa antreet
 En eur vessel leun a fourmach ;
 Enni manific e predas.
 Neuse e ȝeuas da sonjal
 En p'en gis galloud sortial.
 En em forci avoalc'h a r ;
 E goff re vras en ampeche.
 Ar mart en gu l a ziabell
 Eus en em efforci cru l,
 Hac a ro de n avis-all,
 Mar en devoa c'hoant sortial
 Ma tistroje gollonteret,
 Trent evel ma voa antreet.

Sans moral.

Cals o c'heuz guelet dre ar vro,
 Pa n'ho devoa qet a vado,

Hac a voa joaus ha contant,
 Dizourci a bep nec'hamant,
 Na ne voaint james avius,
 Disqarg demeus an traou fachus;
 A aille ober farceres,
 Divertissamant alies
 Gant ar jeuio hac ar c'haujo,
 Cana ha conta historio;
 Bremàn, pa zeint pinvidiqet,
 E qivi ané chagrinet,
 Lenn a sourcio ha dies,
 Ar rejouissanç êd e mæs;
 En eur gir ho speret carget
 A bep sort trubuillo paqet.

FABL 50.

Ar Bley hac ar Chasseer.

Eur bley dirac eur chasseer
 A voa scniset o redec eaér.
 Eur bucher-coat a rancontras
 Ha diontàn e c'houlennas :
 Pe lec'h, ma mignon, e coachin?
 Ar bucher a zisquel an ty.
 Ar bley ennàn a antreas;
 Er c'hoign a goste e coachas.
 Guelet a ra ar chasseer
 O c'houlen digant ar bucher

Hac en devoa guelet ar bley
 Eun tu bennac enno o trey.
 Ar bucher sur en guirione
 Demeus a c'henno en nac'h'e :
 Gant e zorn en deus disquelet
 Al lec'h ma vou ar bley coachet;
 Mæs èn ne gomprene netra
 Er pez a zisquele dez'an ;
 Ma partias incontinant,
 Hep ober na van na zeblant.
 Qen gent a m'en devoa guelet
 Ar bley anezan partiet,
 E sortias demeus an ty
 Hep lavaret gir omtàn muy.
 Ar bucher ar bley a vlamz,
 P'en deus sauveted e vue
 Evel qent e voa partiet
 Hep bea e drugareqeed.
 Ar bley neuse a retornas
 Hac evellen a lavaras :
 Ma pije e torn an euvro
 Da vue evel da gomzo ,
 Dre voir droet e poa meritet
 E vije graco did rentet.

Sans moral.

An dud vechant, petra bennac
 Ma promettont ober traou mad,
 A voelfet sur scler ha patant
 Qement a raint fall ha mechant.

FABL 51.

Ar Paün hac an Eostic.

Aa paün a rē e glemo
 Da briet Jupiter, Juno :
 Ar rossignol a gane mad ;
 Ha deus anezan e red goap
 Partout gant an oll lapoucet
 Abalamour d'e voez raouiet.
 Juno dezän a respontas :
 Pep-hini a receo e c'hras ;
 Partajet e'n donezono
 Deus an env gant an doueo.
 Ar rossignol mest da gana ,
 Ha da blun d'e eo ar c'haëra.
 Red eo éta da bep-hini
 Deus e stad en em gontanti.

Sans moral.

Qemerömp a voir volonte
 Pa ve roët demp gant Doue ,
 Deus a galon vad ha gant joa ,
 Na ne glescqomp qet brassoc'h tra.

FABL 52.

Al Lapoucetaër hac ar Voualc'h.

EUN den voa o stigna e ret
 Evit ma tapje lapoucet.

Ar vrouale'h a bell a voele,
 A c'houenne : petra res-te ?
 Al lapoucetaér a lare :
 Eur gér a vatissan aze ;
 Ha quer qent ac'hane e c'ha
 Pell dionte d'en em goaeha.
 Ar vroualc'h credet en e fenn
 A deuas tost d'ar woetaën
 Pebini a voa tost d'ar ret.
 Zouden avoalc'h e voe tapet.
 Al lapoucetaér a redas ;
 Ar vroualc'h deán a laras.
 Eur gér ar sort-màn batisset
 Neubeut ve a citoyanet.

Sans moral.

Quistiono fall ha truch
 A ra d'ar bobl cals a zomach.

FABL 53.

Ar Marc'h hac ar Charo.

Eur marc'h a enep eur c'haro
 En devoa eur vech combajo.
 Ar c'haro voa an ardia
 Ha da redéc ar buanna ,
 Ma selap ar marc'h diver an ent
 Ha most qen buen goude qent.
 Ar marc'h evel-se repousset ,
 Racial en deveus comprenet

Mont da gaout an den d'en pedi
 Ma c'halje dont d'en em venji.
 Neuse e parti gant furor
 Hac e teu gantan ar victor.
 Mæs evit bea gouneet,
 D'an den eo chomet oblijet,
 Ma renèq dougen an den en dibr,
 En e c'heno lecqed ar brid,
 Ma renèq perpetuelamant
 Da serviji bea contant.

Sans moral.

An neb a ve en em fouret
 En affero, na ne ell qet
 Dont aben deus a gement-ze
 Nemet sicourio o deffe,
 En em gef goude oblijet
 D'ar re en deus ho zicouret,
 Ha goude o devo cals poan
 O clascq en em denn a zindan:
 Lacqet e vo dézàn eur brid,
 Muin en coll evit en profit.

FABL 54.

An Azen, ar Chog hac al Leön.

Ar c'hog ha neuse an azen
 A beure ho daou er blassen.
 Aruout a ra eul leön
 Hac a gomprene er fesson

Penans e c'halje dont aben
 Evit saillat gant an azen.
Ar c'hog a gommanç da gana
 Hac èn ractal o partia,
 Erve lerer spourouni ra
 Pa gleo ar c'hegi o cana.
An azen en deveus credet,
 Pa voelas al leon o redec,
 E voa racan e voa e spont,
 Ma teu var e lerc'h divergont.
 Pa woaint ed resonabl araug,
 Ne glevet pelloc'h moez ar c'hog,
 Al leön, o tistrey e benn :
O ! ma c'hamallat an azen,
 Mèn a gred din out manet sot
 Beza deut qeit-màn var araug.
 Ractal varnezàn e lammas;
 Ne voe qet pell en devoras.
 Pa voa o verval an azen
 E re e glemmo evellen :
O ! mèn so zot ha miserabl
 Eus en em fourra en combat,
 Deus ma c'herent n'en deus hini
A ve capapl da gombatti.

Sans moral.

Ar re ve ebars en coler
 A lamm evit tenna affe,
 Ma c'haru ive alies
 E tenner an ourgouil emez,
 Ha dont d'ea em humilia
 D'ar poent ne servich da netra.

FABL 55.

Ar Bultur.

Ak vultur a re ar seblant
 Evit disquel en devoa c'hoant
 D'en em rejouissa gant æz
 En de deus e c'hiniveles;
 Hac e pedas al lapoucet
 Da zont davitan d'ar bancqet.
 Ha qazi oll en em gavet,
 Excelant e voent recevet,
 Laouen ha zeder a vizach,
 Gant eur joa ha vajeste vrás;
 Mæs evel ma voaint antreet
 E voent oll gantàn depechet.

Sans moral.

Qement hini a gauje brao
 Nen deint qet mignon atao
 Dar re ma tisquel ho c'halon :
 Dindan ar mel e man'r poezon.

FABL 56.

Al Leön hac al Louarn.

EUL leön clàñ o langissa,
 An oll loenet d'en bisita

Nemet al louarn ne c'hoante qet
 E nep fesson mont d'e voelet.
 Al leön a ga's eur messager
 Ha scrivet dezàn eul lizer
 Dre pehini e c'houlenne
 Brassa plijadur a raje
 Ma qemerje ar gomplezanç
 Da alloud guelet e bresanç ;
 Agreaploc'h voa louarn qez
 Evit ar re-all assambles.
 Davantacb c'hoas a lavare :
 Qemer aon raan ne gleje ,
 Rac dre'n oll amzer tremenet
 E voaint ordinal mignonet.
 Abalamour da gement-màn
 E c'hoante cauzeal ontàn.
 En tuont d'ar pez a lare
 E voa clàn bras var e voele ;
 Hac en dije c'hoant da noazout
 (Ar pez ne c'hoante morce tout),
 Evit qement-ze ne aille qet ,
 Dre ar fesson ma voa dalc'het.
 Al louarn en deveus scrivet
 E tezire yec'het parfet
 D'al leön ; abalamour da ze
 An oll doueo a bede ,
 O chom cousgoude ep monet
 En fesson ebet d'e voelet ;
 Rac evellen a lavaras :
 Effrayet hon gant an oll raz
 Pere a voa ed da quelet
 Na n'en deus nicun distroët.

E credan e maint deus a vern
 O sellet en dro da cavern,
 Ha dre-ze e meus lavaret
 Cals a loenet so antreet.

Sans moral.

Leqet eves ne zouget qet
 A fe da gement a glefet.
 Ma na lecqet qet a evez
 E vefet tromplet alies.
 Ha gra da reflexiono
 Var ar guadu hac ar c'homzo;
 Var oberjo certenamant
 Diasseet ho jujamant.

FABL 57.

An Azen clàñ.

AN azén clàñ var e voele,
 E voa ar brud dre ar c'hontre
 En em gave fall bras ha clàñ,
 E voa ar maro tost dezàn.
 Neuse ar chas hac ar bleizy
 A deu d'en bizita d'e dy,
 Hac e c'houlennet deus ar mab
 Penaus en em gave e dad.
 An azén bian pa glevas
 Ho c'histion, a zifinas,
 Ma respont aue en tenor,
 Ha deus ar faout a voa en or :

Guelloc'h e mân, certenamant,
Evit n'ec'h eus-u santimant.

Sans moral.

Meut a hini a seblantfe
Cavet cunz eus marv egile
Ha cousgonde e vent contant
E varfe prest incontinant.

FABL 58.

Ar Bouc'h bian hac ar Bley.

Eur bouc'h dre'r prenest a zelle;
Ar bley o tremen a voele,
Hac e commançes a dro vad
Eus anezàn da ober goàp,
M'en em gave æz ha constant
D'en injuria excelant.
Ep en em dronbla tam ar bley
Da sellet ontàn o tistrei :
N'en dê qet te, certenamant
Evidout da vea mechant.
Ne qet da gomso ma disc'hraç,
Mæs an assuranç eus da blaç.

Sans moral.

Ennes a so eun exempl crèn
A neubeut generosite,
Evel a ra ar boeltronet
Ha meur a hini a verç'het.

Nemet injur hac insulto
 Ne glefac'h qen eus ho geno :
 Pa vent placet en assuranc
 Int effrontet d'en em avanc,
 Mæs pa vent var an disolo
 E ve chanchamant a gomso.

F A B L 59.

Al Leön hac an Den.

Eun vech an den hac al leön,
 Pa voaint o vale dre'r c'hamton,
 Peph-ini 'ne gant e gomso
 A veule calz e vertuio.
 Pa voaint evel-ze o tremen
 En ho c'hichen pilliero mein
 En p'hini voa eun den gravet
 Eul leön gantàn entouffet.
 An den pa voelas ar gravur
 A lare d'al leön a dra zur :
 Aze e voeles ar fesson
 E man an den dreist al leön
 En ners, ha puissant meurbet
 Dreist al leon hac an oll loenet.
 Al leön en deus respontet :
 Ma en divije al leonet
 Taillerien mein ha graverien
 Evel ma en deveus an den ;

Muin a dud a piye guelet
Gant al leön bet entouffet.

Sans moral.

An den fur hac ive prudant
Ne gred netra certenamant
A nez beza sclerijennet ;
Rac cals so a charlatanet ,
Ha pep-hini demeus ané
A chaç ordinal d'e geste.

F A B L . 6o.

An Den hac ar Choanen.

Eur veach e voa eur c'hoanen
Hac a voa o picqat an den.
Pa dap anei e c'houlenne
Petra am picq-mèn evel ze ?
Y neuse e deus respontet
An natur en devoa e gred
Deus ar galite e devoa ;
Evel-ze e rencqc bcva :
Dre ze aneän a bede
Da lezel anei en bue :
Evit qelo ar pez a noaz
Ne re qet dezàn cals a el'has.
An den , oc'h ober eur min c'hoarz ,
A lavaras an tan yol farz :
Dre betra re zot resonio
Vez ampechet eus ar maro ?

**Abalamour ne c'heus-te qet
Galloud da vez a ma blesset,
Ne gleyez na cals na neubeut,
Breman e c'hi dindan ar meud.**

Sans moral.

**N'en dé qet red certenamant
Caout true eus an dud vechant;
Dre n'ho deo qet gred cals a noaz,
Evel ma c'halfont e raint voaz.**

FABL 61.

Ar Verienen hac ar Zardonen.

Pa voa ar goanvàn o commanç
Ar verienen a chaz d'e granj
Ar guinis a voa dastumet
En pad an ànvez tremenet.
Ar zardonen a gommanças,
Pa voele, da vlam ar venach,
Hac e tosteez neuse zouden
Da c'houl diganti eur c'hreunen.
Ar verienen a lar : perac,
N'en em lacqez da labourat
Dre ma exempl, en pad an àny,
D'en em hrepari d'ar goanvàn?
Eben a respontas : en àny
Ec'h e e c'hamzer da ganan.
Ar verienen oc'h ober goap
A lavaras dei a dro vad :

Pa e guir e rez evel-ze
 En pad an ànv an didalve,
 Ha ne rez nep sort labour-all
 Nemet o canàn ha bragal,
 Bremàn dre voir droet, pa out scaon,
 E cleez mervel gant an naon.

Sans moral.

Entre ma zomp crèn hac en oad
 E c'heo gleet demp labourat,
 Rac pa vo uzet hor c'horfo
 E vezò fin d'al labourio.

FABL. 62.

An Dànvad hac ar C'hornif.

Van gein an dànvad ar c'horneil
 A zifrette e ziou-asquel.
 An dànvades a lar dezi :
 Ma raëz qement-all d'ar c'hy,
 Deus ac'hane nen daës qet
 Hep beza manific frottet.
 Ar gornif a laras dezi :
 O ! mèn voar mad ens piou c'hoari.
 D'ar re douç mèn a so fachus
 Ha mignon d'ar re rigourus.

Sans moral.

An dud so douç ha paciant
 O deus brezel gant ar mechant.
 An innocanç a so bepret
 Gant treid an dud falla foulet.

FABL. 63.

Ar Voeen hac ar Benduën.

En disput e voa ar voeen
 Assambles gant ar benduën
 Abalamour d'ho c'halite
 Ho c'honstanç hac ho fermete.
 Mimpresa a re ar voeen
 Hac injuria'r benduën
 Dre ma voa, emei, inconstant,
 Gant an oll avel variant.
 Ar benduën sur a dave
 O c'hortos eur pennat goude,
 Ha dens ma leuje ar c'hoari
 E c'halje dont d'en em venji.
 Arruout eta a eure
 Abars eur pennat goude-ze
 Avel rust hac a estonas
 Ar forest oll gant an orach.
 Ar benduën a obeisse
 D'an avel vras-ze, pa scoë;
 Duman a deuont a bep coste
 Deus an eil tu hac egile.
 Gant eun ourgouil vras ar voeen
 Da resista a selc'h e fenn.
 O chom ep plega en e stad
 Ma voe tennet memeus e zroad.

Sans moral.

Furroc'h ha prudent eo ar re
 A dao gant crenvoc'h evité,

Ha rei plac'ive da dremen
 Dar re so ourgouil en ho fenn.
 Gant an amzer e c'haruo
 En deo plac'ive ho comso;
 Rac n'eus den qen huël zavet
 Gant amzer e vo discaret.

FABL 64.

Ar Mul hac ar Bley.

EUL mul o tremen dreist eur bern
 Hac a voa deus a zres ha spern,
 Ma c'hez eun tam piq en e droad
 Ne rē qet dezàn cals a vad.
 O voelet ar bley o tonnet:
 Ma mignon, en deus lavaret,
 E c'hàñ da veza diđe prey,
 Pe d'ar vultur, pe d'ar brini.
 Mæs qentoc'h evit ar maro
 Gra eur plijadur evidòn
 Ha qamier ar volonté vad
 Da denna'r spern so em zroad,
 Hac a c'hallin douçoc'h a ze
 Dont da finissa ma bne.
 Ar bley en em laca contant,
 A aplicq varnàn becg e zant
 Hac a dren oc'h ober eur chas
 E teu gantèn manific bras.
 Ar mul neusc aneoueet
 Ar poanio bras en devoa bed,

Gant e droad ouarnet deus-tu
 E roas deàn eun tol ru,
 A dorras e dal hac e zent;
 Neuse e partias qen qent.
 Ar paour 'quez bley en em gleme;
 Dezàn e-unan e lare :
 O ! justamant e c'handuran :
 Qiger e voan bete vremàn,
 Hac en deveus c'hoanteed va min
 En em fourra da veudeucig.

Sans morat.

Neb a chanch a gondition
 Da eun al, eb cavet reson,
 A deu d'en em lacât dies
 Hac a servich d'ar goaperes.

FABL 65.

Al Louarn hac ar Chog.

EUL louarn hep conzantamant
 A laze yer eur paysant;
 Ma claseq ar paysant fesson
 Evit galloud tenna rezop.
 E lassou en devoa stignet :
 Al louarn a voe qemeret.
 Ne voa presant nemet ar c'hog
 P'en devoa gred e gammet zod.
 Al louarn ontân a c'houlle
 Ober an eil pe egile

Eur gontel da droc'ha'r c'herden
 Pe ne larje qet d'ar perc'hen,
 Evit gant e zent dre amzer
 Galloud ho zroc'ha en antier.
Ar c'hog dezàn a bromette
 Qen couls an eil hac egile.
 Ne voa netra en e galon
 A neubeutoc'h intantion.
 Da gonta d'e vest eo redet
 E voa al louarn qemeret.
Ar paysant a gemeras
 Néuse eun ors gant eun hast vras,
Ma voa ennàn cals a furi
 O tont da gaout e imini.
Al louarn p'en deus-an guelet
 Deus a ziabell o tonet :
 O ! mèn so malevrus ha zod
 Credi en divije ar c'hog
 Din a nep sort fidelite
 Goude laza cals e vroage.

Sans moral.

Ne gleer qet lacat fianç
 Da gaout sicour nac assistanc
 Digant ar re hor be blesset
 Na cruellamant offancet :
 Pa voelfont ac'hanomp tapet
 Sonch a deu d'e pa voaint goascqet.

FABL 66.

Al Louarn hac ar C'has.

AL louarn voa o tiviza
 Gant eur c'has, m'en em vant dezàn
 Deus a cals a finesseo,
 Eur bissac'hat tromplezono.
 Ar c'has a lavar ne voye
 Nemet eur seul subtilite,
 Mæs e c'houd a re qen patañ
 D'en em serviji excelant.
 Gant cals familiarite
 An eil o coms eus egile,
 Souden avoalc'h gant eur spont vras
 E clevjon teun drous, nombr a chas.
 Neuse ar c'has a scrap buen
 Evit pignat en eur voeen :
 Al louarn pa voe goarnisset,
 Gant ar chas a voe qemeret.

Sans moral.

Guel è vijou eun avis mad
 Evit steudi eun avocat.
 Eun den grossier ha paysant
 A el tapout euh den savant.

FABL 67.

Al Louarn hac ar Bley.

AL louarn en eur punç coeet,
 En danjer da veza beuet,

Gant ar pirl en devoa nech,
 Ma ped ar bley a voa d'an ee'h
 Da deulel dezàn eur gorden
 Evit ma c'halje en em denn.
 Ar bley diontàn a c'bonlle :
 Penans oude queet aze ?
 Egile a respont dezàn :
 Ne ma qet an amzer bremàn
 Da gonta did ar fessonio
 Ma zeo bed aruet an dro.
 Pa pezo ac'hanon tennet
 Mèn gonto did tout var ho hed.

Sans moral.

Ar re a ve en pirillo,
 O deve eöm zicourio,
 Ne geront qet goulen onte
 Comiso inutil d'ar poent-ze :
 Sicour aneze prontamant ,
 Lezel comso emporneant.

FABL 68.

Ar Chy hac an Ijen.

EUR c'hy hac a voa goarveez
 En craou an oc'hen da gousqet.
 Dont a rë joaus an ijen
 Da esse dibri eus e foen ;
 Ma scoë anezan ar c'hy
 Evit en empêch da zibri.
 Maleur, eme'n ijen , varnout
 Dre an avi a so enndout

Eus ma ampech da zibri foen
Ha te ne zebres bruzunen.

Sans moral.

Cals a dud a so chagrinus,
Deus mad ho nessa avius:
Qement eo ho speret mechant
Ne ellont qet beza contant
Ha deze ne servichfe qet
Dre ar reson ma zeint loenet.

FABL 69.

Ar Bley hac ar Chas.

EUR bley var eur roc'h a zelle
Eus daou gy hac en em bile,
Pere voa o vessa dènvet,
O devoa ho abandonet;
Leset ho dènvet en ho hent
D'en em difframa gant ho dent!
Neuse e conceo esperanç
E c'halje gant pep assuranç,
E voa sur avoalc'h e affer
D'attacqi'n dènvet ep danjer:
Ma teue zioul dindan e art
Hac e qemeras unan lard,
Ha qerqent en em sauveeted.
Ar chas a zistro da voelet,
Ma lesjont neuse ho c'herel
Pa voeljont e venach cruël,

Hac e redjont var lerc'b ar bley
 Ha gant courach d'e attaqi.
 P'ho devoa anezan tapet
 Voe gante neuse maliretet,
 Ma en devoe avoalc'h a hoan
 O clascq en em denn e-unan.
 Pa vos o retorna d'e ganton,
 E rancontras e gompagnon.
 Penaus, diontan e c'houlle,
 E c'heus-te credet ober-ze,
 El lec'h ma voeles qen patant
 Cals a gombatterien vaillant?
 En em-lezel da vont tromplet,
 A respont ar bley, am eus gred
 Gant ho disput particulier,
 Pa ne aillent en em ober.

Sans moral.

Qement-mañ a ro da gompreñ
 E ve cals a amezeyen,
 Breudeur, priejo alies
 An eil gant egile dies.
 Pa deui re-all en ho enep
 Neuse ho guelfont accordet;
 E c'haint buan avoalc'h neuse
 An eil da zicour egile.
 Ma n'oc'h eus fourret re hir ho peg
 Qazi sur e veet tapet.

FABL 70.

An Egl hac ar Vran.

Eur egl divar eur roc'h haek
 A implijas e ziou-asqel :
 Neuse an er gantùn e faout
 Hac en em bosas var eur maout.
 Eur vran a voa pell diontan,
 O zonch ober ar memeus tra,
 A lammes var ar maout bean
 Ma en em stagas eus e c'hoas.
 Ar berjer a dap anezi
 D'ar vugale evit c'hoari.

Sans moral.

Bea so hac o deve mall,
 Pa voelont traou gred gant re-all,
 Da zont da ober evelte
 Hep beza eus ho c'halite.

FABL 71.

Al Louarn hac ar Bouc'h.

Al louarn, ar bouc'h disqennet
 En eur punç p'ho devoa zec'het;
 Mæs effet gante poez ho fenn
 E sonjent penaus en em denn.

Ar bouc'h jenst en em gave
 Hac en dro dezan e selle.
 Al louarn dezàn a laras :
 Ma mignon quer, qemer courach :
 Mèn so deut em omnipinion
 Da ober eun inventioñ,
 Ha mar implijomp anezàn,
 Ne vo qet red demp chom aman.
 Ne c'heus nemet zevel e sa
 Da dreid arang er vur ar pa,
 Hac er fesson-ze izellad
 Da ben eun tam da estomag,
 Ha mèn neuse d'en em zevel
 Guella allin var da gerniel,
 Ha pa vin mèn èd evel-ze,
 Goude mèn ho tenno ive.
 Ar bouc'h tout a executas
 Qement a lare pas-a-pas.
 Pa voa al lobarn deut emès,
 Ne voa qen e speret dies,
 E sonjas eur singlezon-all.
 Commandaç da ganan ha dançzal ;
 Var vord ar punç e re e fars
 Ha lezel ar bouc'h qez ebars.
 Laouen bras voa gant e ebat,
 Ancouneet e gamallat
 Pini en ep gis ne aille
 Tenna venjanç var egile :
 Ne aille nemet reprochi
 Dezàn e oll ingratiri
 Al louarn a gemmanç timad
 Deus anezàn da eber goap.

O! paour bouc'h , en deus lavaret,
 Ma piye qemant a speret
 Hac a scient da ober sonch
 Hac a varo so eus da c'hrongh ,
 Ne vijes james disqennet
 Er punc-ze hep beza zonjet
 Dre pez gis nac en pez moyen
 E c'haljea goude en em denn.

Sans morat.

Darn en em four en affero .
 Re-all' a gommanç labourio
 Araug m'ho deve comprenet
 Penaus e vezò finisset
 Na da betra en em denno ,
 Pe var vad pe fall e vezò.
 Dre ze e qemeront ar c'his.
 Demeus ar bouc'h-ze diavis.

Item.

Dre'r louarn eo represantet
 E qeffet cals a vignonet
 Mac a roi dec'h esperanco
 Pa voint e c'houlen zicourio :
 Evel m'ho deo tennet ho fenn
 Ho lezfont en creis ar vouillen.

FABL 72.

Ar Chas hac ar Chog.

Eor c'has a lamme gaut fur
 Da gaout eur c'hog d'en maltreti.

Ne voye petra da laret
 Evit e repren hep sujet :
 Nemet dre importunité
 Oll dud an ty a zifune ;
 Gant e zotis vrás o canan ,
 Ne aille den repos gantán .
 Ar c'hog , o clascq en em excus ,
 A respont dezán' truezus :
 Mèn a ra qement ze evit
 Ma servijo dé en profit ,
 D'ho difani mintin c'houlo .
 Da vont abred d'ho labourio .
 Qè , eme'r c'has , causeer coant ,
 Zè ne ampech n'en dout mechant .
 Ar c'hog a c'hoante adarre .
 Clascq e excus da gement - ze .
 Ar c'has ne c'hoante qet qemer ,
 A yèz voas eus voas en coler .
 Canjoly , meàn , reomp re ,
 Mæs ne achapi qet fet dé .

Sans moral.

Pretexo voalc'h a ve cavet
 Ha qistiono fessonet
 Pa ve c'hoant da ober droug chanch
 Ha combajo d'an innocanç .
 Caer en deve lavaret mad
 Resonio hac a ve valabl ,
 Persuadi qement so red ,
 Gred e vo goap eus e glevet .

FABL 73.

Al Louarn hac an Drez.

AL louarn a voa en danjer;
 Ne voye pe gis na manier
 E cavje eur voyen facil
 D'en em denn demeus ar piril.
 Gant qement-ze en douren c'hoej
 E cavas eur hars spern adrez.
 Sél, emezàn, en creis ar harz;
 Hac en ober eul lamm ebarz.
 O veza ferm en em dalc'het,
 Malevrusamant voe picqet.
 Maleurio da gueza varnout!
 Mèn, emezàn, voa deut da caout
 Da glascq eun azil diganed :
 Ra vezi atao milliget!
 Ne rez qet dìn a c'braçø bras
 O lacât ma foan goas eus voas.
 Ar hars dezàn a responde :
 Da-unan gant da finesse,
 Evel ma tromples ar re-all,
 E zout lammet varnon gant mall.

Sans moral.

Inutil eo goulen zicour
 Digant an dud fall ha treitour;
 Ordinal noas a vo cavet,
 Evit profit n'ha pezo qet.
 Eur zotis memeus eo goulen
 Digant ar sort-ze neb zouten.

FABL 74.

An Den hac eun Idol.

Eur veach eun den en devoa
 Eun idol coat, doue dezàn,
 Pini voa gantàn en e dy,
 Essoc'h a ze da serviji.
 Sulvouin en pede d'e zicour
 Goassoc'h a ze e teue paour.
 An den scuiset er fin a fach
 Ma qemeras gantàn an ach :
 Neuse en em gavas soezet,
 Agreeablament estonet,
 Ma coe diontàn pezio aour.
 O ! emezàn, n'e vin qen paour.
 Prest avoalc'h en ho dastumas;
 D'e idol neuse e laras :
 Ouspen da valis out perfid :
 Entre ma ren'enorio did,
 Da bedi, renta did gasso,
 Ne rajes netra evidòn ;
 Ha breman pa meus da bilet
 E c'heus en bras ma sicouret.

Sans moral.

An 'idol-màn a represent
 An dromplerien, an dud vechant.
 Ne gaffer jamas er c'hontee
 A nep sort profit dionte
 P'e ho deo bet affer dies
 Ha mancqet d'e ho xrompleres :

Dre ze mar be profit ebet,
Dre flaud e vo aéquizitet.

FABL 75.

Ar Pesqetaë̄r

Eur pesqetaë̄r a gemeras
E fleut, e roed, ma partias.
En tal ar mor en em rentet,
Var eur pes douar azeet,
Arang commanç e nep fesson,
E commanç gant e fleut da zôn;
E c'himajin credi parfet
E tapje muin eus a besçqet.
P'en deus guelet ze innutil,
E tol e roed er mor subtil.
Eun nombr bras en dévoa tapet.
Pa chassas gantân e filet.
Pa denne 'nê eus e roedjou
Ne cessent oc'h aber lammou.
Craouadurien zod, emezân,
Pa voan en imor da ganân
Ne voach' qet contant da zañçzal;
Bremân ne red nemet tripal.

Sans moral.

Ar fablen a zisquel anât
Qement a so o deus gras vad,
Gred en ho amzer ha sezón,
N'en deus netra tout direson.

Mar bent diblasset, er c'hontrel,
 Demeus ho etat naturel,
 E vefont oll dister ha fall,
 Pa vefont pauzé en tu-all.
 Eun amzer a so da zançzal,
 Rejouissa, canna, farçzal;
 Eun all a so da hirvoudi,
 Gant an anqen huanadi.

FABL 76.

Ar Chas hac ar Razet.

Eur c'has cozét hac éd da fall,
 Impuissant da chasseal.
 Al logot tout hac ar razet,
 Oc'h anveout e voa falied,
 Ne baouezent d'en insulti;
 M'en em glemet bemde en ty.
 Hac en hac o sonjal neuse,
 En em sicour dre finesse;
 Ma en em goachas eun neubent
 El lec'h ma tastumet ar bleud;
 Ma tapas logot ha razet
 Qement voa en em bresantet.

Sans morak.

Ar sans fablen, allegori,
 A ziaque scler da bep-hini
 E clear an eik geech divoal
 Eus dorm an dud vechant ha Falk.

FABL 77.

Al Labourer hac ar Cigogn.

EUL labourer en e baroo
 En devoa stignet e lasso
 Evit ma tapie lapoucet
 O devoa e barc diframmet.
 Ar gru hac an ouidi sauvach
 A ré déan cals a zomach.
 Pa arruas ar gision
 E tapas ive ar cigogn.
 Evel m'en em santas tapet,
 E zreit eus al laçou staget,
 Al labourer a bed raotal
 Lezel anei da zortial;
 Ne voa nac ar gru nac ebat,
 Mæs ar cigogn e c'hano mad;
 An douga hac an debonier
 Eus oll lapoucet ar c'hartier,
 Accustummet a ziagent
 Da serviji mad e e'herent,
 Hep james ho ambandoni
 Entre ma pade ho c'bosni.
 Al labourer, eus e c'hevret,
 A voe qaziamant touchet;
 Mæs ar c'bontrel e commandas
 Da ober neuse eur main c'hoars.
 Mèn voar an traou-ze, emezan,
 Hac ac'hanout a anvean;

Mæs bremàn pa tout qemeret
 Assambles gant al lapoucet,
 E zeo red e varfes ive
 D'ar memens maro evel-t-e.

Sans moral.

Ar gompagnunes a heuilstet
 Ganti ive e partachet.
 Leret din piou a frecantet,
 Mèn laro dec'h piou e veet.

FABL 78.

Ar Berjer hac ar Bley.

Eur berjer bian er blazen
 Gapt e zènvet en eun dossen ,
 En devoa gred goap avoijo
 Eus ar verjerien-àll var dro ,
 O crial : croît zicour din
 Rac emedi amàn ar bley !
 Mæs pa voa sur en guirione ,
 Caer goulen zicour en devoe :
 Tout o deveus-an bet lezet
 Hac e c'haille crial ézet.

Sans moral.

Ne brofit qet eals ar gaouiat ;
 Rac pa en deo lavaret mad
 Ar voirione pur disipliget ,
 Gant den ebet ne vo credet :

Dre ze eo ennes eur viç fall
 Pa vezo eöm an dud-all.

FABL 79.

Ar Verienen hac ar Goulm.

GANT ar zec'het eur verienen
 Da gaout eur feunteun e tisqen ;
 Ha pa c'hoantez mont da effa ,
 Dre valeur enni o quea.
 Eur goulm voa presant o velet ,
 Enno er voeen o zellet
 Pebini voa a uûs an dour ;
 Hac hi , o sonjal e zicour
 Demeus an danjer-ze presset :
 Ma torras eur brancq gant e beg ;
 Lacqât anezân da guea
 Justamant en andret ma voa ,
 Hac evel ze deus an danjer
 En em denn brao bras a affer .
 Eur finot a lapoucetaër ,
 Gant e ardo evel al laër ,
 A stign e laç a re e goulm
 En rezon da dapout ar goulm .
 Ar verienen , p'e deus guelet ,
 So ennân manific croget .
 Al lapoucetaër a zistro
 Da zellet , ha lêz e laço .
 Ar pichon neuse , effrayet
 Gant an drouz , a so partiet

Buan avoalc'h eur an danjer,
Hac a lezas al lapoucer.

Sans moral.

Qement-màn a zisquel er fat
Al loen memeus ne qet ingrat :
Evel-ze eur mad recevet
Ne ve cazi james collet,
Pe nìn recevo en douar,
Pe autramant ebars er gloar.

FABL 80.

Ar Geillenen.

Eura geillenen en e frofit
A gue er poutonarniat qig.
Ar fumezon e c'hetouffe,
Ha dei e-unan e lare :
Qement m'eus debret hac efet
Hac er pod-màn en em blonjet
Ma rencqan meravel rassazi,
Saoul a botach mar deus hini.

Sans moral.

Ar geillenen à zinifi
Gant volupte meur à hini,
Dre ho dibri hac effajo,
A deu da bressi ho deyo,
Hac e finisont ho bue,
Assambles gant ho c'harante.

FABL 81.

An Doue Mercur hac ar Chalve.

Eur c'halveer o troc'ha coat
 Var vord eur-rinvier voa e droad
 Consacret d'an doue Mercur,
 Ma c'harruas dre avantur
 E vou'hel eus e zorn stringet
 Da fons en dour e voa lancet.
 Pa ne aille ober qen sort
 E c'haze neuse var ar bord
 Gant anqen da huanadi,
 Deus e goll d'en em gonzoli.
 Mercur gant truez a c'houlle
 Petra voa 'caus m'en em glemme.
 Evel m'en deus anaveet,
 D'ar c'halve en deus disquelet,
 Savet gantàn demeus an dour,
 Eur vou'hel gred a vetal aour,
 Ha diontàn e c'hoaleinne :
 Ar vou'hel-mân a so dide ?
 Ar c'halve en deus respontet :
 Allas ! emezàn, n'en dé qet.
 Mercur arre en eun instant
 A zisquel eun all a arc'hant
 Hac adarre e c'hoaleinne :
 Nac hommân n'en dé qet ive ?
 Ar c'halve a lar : qen neubent;
 N'e c'haval na cals na neubent.

Mereur a zisqueas timad
 Unan ouarn troadet en coat.
 Ar c'halve, p'en deus-hi guelet :
 Honnes è, en deus lavaret.
 Mercur neuse en deus jujet
 En deus libr ha just discleriet
 Ne voa qet a speret contrel,
 Ma ro dezàn an teir bouc'hel.
 Ar c'halve a deuas joaüs
 Deus a eur fortun qén evrus,
 Ma c'ha da gaout e gonsortet
 Ha tout deze en deus contet.
 Unan deus anè, pa glevas,
 Ar fantazi a gemeras
 Mar boa possUBL approu i've
 Caout eun avantur evel-ze.
 Mont a eure ta evit ze
 Da gichen ar rinvier i've.
 A volonte vad e taolas
 E vouc'hel diontàn pell bras.
 Er bord e ten da azea
 Oc'h ober zeblant da voela.
 Mercur a deu en eun istant
 Gant eur vouc'hel aour lugernant,
 Oc'h anaout an hypocrizi
 Eus ar gallant gant e c'hoari.
 Digantàn neuse e c'houlle :
 Hommàn e c'heo da hini-de?
 An impostor a respontas :
 Honnes e sur manific bras.
 An doue da denna venjanç
 Eus e c'hevier hac imprudanç

Ne roas nac an hini sour
Nac an hini taulet en doar.

Sans moral.

N'eus fors petra a arruo,
Pe var vad pe fall e vezò,
Gueno an den honest bepret
Deus ar voírione vo carget:
E goms ferm, eun tammic volant,
O tenna var an arrogant.
Pa arru eun dra a henep
E rayo qent eul le-douet
Evit ne rayo juntreres
A zorn' nac a ben plegeres.
Dre ar signo-ze, mar qeret,
An oll dud francq a anveset.
Mæs ar c'hontrel, an impocrit
A gause brao ha manifiç:
Qent ma teuint e mes e c'henò,
E royo dê qement a dro
Ma ho lavaro qen subtil,
Memeus da entent difficil.
Aon en devo en e galon
Ne gemerfac'h tentation.
Ne ouzoc'h qet en ep fesson
Petra en deus en e galon.
Fiet en den-ze, ma c'hredet,
P'ho po c'bosant da veza tromplet:
Ennès so capabl, ma c'halfe,
Da drompla an. otro Doue.

FABL 82.

Ar Bugel hac e Vam.

Eun bugel deus a eur scolach
 Leor e gâmaillat a laeras,
 D'e vam e cassas auezân :
 En qemer joaus digantân,
 Hep ma laras deân netra,
 Na scandalat, na chatia.
 Abars eur pennat goude-ze,
 E laeras eur vantel arre,
 Ha d'e vam e bea casset
 Voe agreaploc'h d'he zouet.
 Cepantan arruout eure,
 Pa ne voa den en gourdrôuze,
 Ar viç milliget a grescqaes
 Dre ma teu en oad voas-eus-voas.
 Er fin o vont qeit gant e c'his,
 E coe entre dorn ar justiç.
 E broces a voe dezân gred,
 E zeposition clevet,
 Hac abars ma voa fin d'an dro
 E voe condaonet d'ar maro.
 Pa voa o vont d'ar supplisso
 E voel e vam gant e c'hlemo
 O tont d'e heuil, hac e peda
 Offisser ar justiç neuse
 D'e lezel, en devoa desir
 Laret d'e vam daou pe dri gir.

Evel pa en dije c'hoanteed
 Laret dei eun dra en secret,
 E c'henno d'e scouarn applica,
 Gant e zent e teu d'e zroc'ha.
 E vam gant ar boan a zante
 A ro mallos hac a grie.
 Ar re pere voa eus e gas,
 O voelet, en blamme èn bras;
 Non pas evit e laeronci,
 Abalamour ma voa den cri
 Dre eur grueldet qen infam
 Gred gantàn en andret e vam.
 Autrone, ne ved qet zoezet,
 En deveus neuse lavaret,
 Da vea e scouarn troc'het
 D'an hini am leqeez er bed,
 Rac hi eo a so caus ive
 Ma lemer ac'hanon hirie.
 Ma vije bet deut d'am pilat
 Pa laeren leor ma c'hamallat,
 Aon am bije bed qemeret
 Na netra qen n'em boa laeret;
 Ne voan qet bremàn o vervel
 Er fesson mezus ha cruel.

FABL' 83.

An Den gant e ziou Froeg.

Euw den ne voa coz na yaouancq,
 A eun oad resonablament,

E vlea commancet da c'hrizâ
 Ha pourveet mad a beb tra;
 Pa voa evel-zé dibreder,
 En sezon an neve amzer,
 Dizourci avealc'h a speret,
 Hac en sonjeal qemer diou vroeg,
 Unan goz bac unan yaouaneq,
 En atretene excelant.

Ar plac'h yaouaneq en cherisse:
 E vleo goen deàn a denthe;
 Ne vanne hini tout deus tu,
 Ma vije anval ont i dn,
 An hini goz a re contre;
 Cousgoude né ré qet eals gael.
 Pa aille cavet lec'h e za
 A denne dezàn e re du,
 O veza zonjet en e fenn
 E vije prest evelti guem.
 O terc'hel da gontinui,
 Eun toujlat a den pep-himi :
 En noas e benn ha meal rentet
 Gant an dud-all e voe goapeed.

Sans morat.

En rouantelozo'n Azi
 E tel'her ar poligami,
 Da laret an deus ar voerzet
 Ar pez a geront a verc'hat.
 Esop dre e fabl a ziaque
 Ne voa qet ze d'e volonta.

FABL 84.

Al Labourer hac e Vugale.

EUL labourer voa er c'chantre
 En devoa cals a vugale
 Pere en em gave dies
 Oc'h accordi tout assambles.
 Ne rent qet cals dens a etat
 D'ar pez a lare d'ê ho zad.
 Eun de e voa ebars en ty,
 Gante oll ne vaneqe hini,
 An den mad en deus commandet
 Ma vije dezàn digasset
 Eur fagodennat goalinier
 En devoa gante da ober.
 Neuse en em adressi d'ê,
 Er fesson-mân a commande :
 Voa red terri ar goalinier,
 Ar fagoden tout en antier.
 Dre ho oll ners ar vugale
 A essez ho zerri neuse;
 Mæs ze ne voa qet re facil,
 Rac ho foan a voe inutil.
 Neuse en deveus lavaret :
 Ar fagoden diserreet;
 Qemeret pep a dam bian
 Hac ho zorret hep eavet poan.
 Ar pez nense o veza gred
 N'ho devoe qazi poan ebet.

Silanç deze a imposas :
 Ma bugale ger, a laras,
 Entre ma veet evel-ze
 Deus a eur memeus bolente,
 Ne elfet qet bea venjet
 James gant ho c'hinimiet;
 Mæs mar delc'her inimitie
 An eil en qever egile,
 Nep piou bennac en devo c'hoant
 D'ho coll, a rai facilamant.

Sans moral.

Pa rene an desunion,
 An dud coz demeus ar c'hanton
 Da represanti qement-ze
 A gasse goalinier gante.
 Eur roue demeus ar Scyri
 A eure eur memeus c'hoari
 Pa voa en artiel ar maro,
 E oll vugale var e dro.

FABL. 85.

Ar Vageres hac ar Bley.

Eua vageres a venace
 E bugel pini a grie :
 Ma na geres tevel, emei,
 Mèu roïo da zibri d'ar bley.
 A boan e devoa prononcet,
 Ar bley en devoa ententet;
 E zonjeal e tapje eun dra,
 Da gichen an ty e tosta;

Mæs er fin e voe contraignet
 Da vont d'ar c'hoat ep tam ebet,
 Ar bugel ne chom qet difun
 Hac e renqas mont quit var yan.
 Ar vleyez, p'e deus-an guelet
 Qen golo e goff retornet,
 Diontan neuse e c'houlle :
 Petra a so deut ganez-te ?
 Ar bley trist ea dens respondet :
 Altas ! nèn deus netra tapet.
 Ar vageres a bromete
 Reï din e bugel, mar goelje ;
 Ne deus roët nemet comase,
 Hac e deus tromplet ae'hanan.

Sans.

Esop en deus c'hoant da laret
 Ne fiet qet re en merc'het,
 Rac ho fenn a so variant
 Ha sujet bras d'ar chanchamant.
 Laret a ra meur a zoctor
 E sujont d'al loar pe d'ar mor,
 Mæs ar c'hredapla ve al loar
 Da gas ho fenn el lec'h ma car.

FABL. 86.

An Tortu hac an Egl.

AN tortu seouis hac enaeuet
 Evel-ze o ruza ar bed ,

Mor ha mene a bromette
D'an hini e dougje en ènv.
An egl e zeo hac a c'houlle
Beza recompancest goude.
O voelët ne voa peadra
En fesson ebet d'en pea,
Qeit e c'briff enni a fourras
Hac ar miserabl a varvas.
Evel-ze e chom e bue
En qichen an astrou en ènv,
Pere e devoa zouyetet
Gant qen bras dezir da voelët.

Sans moral.

Ambition vrås an tortu
A zisque demp dre e c'hundu
Ne gleomp qet en ep fesson
Tremen cals hor c'hondition,
Pe omp resolvet da guea
Ha caout eul lamm ar mezussa.

FABL. 87.

An Ecreviç hac e Merc'h.

An ecreviç, pa gommanças
Da vlam e merc'h, a lavaras :
Abalamour ma recule
Ne blije qet dei qement-ze;
Neq don qet contant eus da c'his
O vont evel-ze var da gis.

Ar verc'h e deveus respondet :
 Ma mam, an ent dñi disnoet.
 Reit exempl, c veet heuillet.

Sans moral.

N'en deus netra qen eloqant
 Hac eua exempl scler ha patant,

FABL 88.

An Azen guisget crochen à Léon.

EUN azen a voa egaret,
 Dre eur forest vras o redec,
 Eur c'hoc'henn leön a gavas
 Ha gant ennes en em voisqas,
 An oll loenet-all spourounet
 A gommanç redec allarmet :
 Ma clasqe aneán e vest
 A beb coste dre ar forest.
 P'er guelas, e voe zoezet,
 Dre ar fesson-ze dic'hiset.
 Mæs estonetoc'h e voe c'hoas :
 An azen d'e gaout a deuas
 Gant bleujadenna direzon
 O clascq yudal evel à leön.
 E ziou scouarn dizolo chomet,
 E vest gante a so hammet,
 En eur lavaret evellen :
 Ma c'hamallat coant an azen,
 Trompl ar réally er blazen ;

Mén anve facil da c'hoari,
Ne oufes qet ma zribulli.

Sans moral.

Ne gémér qet eur galite
Ma na pe 'neï en guirione :
N'en em vant qet bea zavant
Mar dout eun azen ignorant,
Na beza nobl ha pinvidic
Mar dout eur paour qez reuzendic;
Rac pa voefer ar voirione,
E vi goapeet dre ar c'hontre.

FABL 89.

Ar Glesquer hac al Louarn.

Eur glesquer deus a eun arbrat
O sortial, a yez er c'host
Da gaout an oll loenet sauvach;
Dèse neuse e lavaras :
Penaus e voa savant ha fin,
Memeus eun doctor meudeucin;
Na Galien nac Hipocrat
Ne voient sur an tan yolvat
Netra en tu-all na voye,
Nac cöm avis digante.
Al loenet brutal a gredas,
Nemet al louarn a lárás,
Oc'h ober goap en eur farégal
Dens e vantezon dialeal :

Istim a raiomp nîn ennes
Savant er veudeucineres ?

Sans moral.

En em vanti deus a eun dra
Ha ne ouzer qet anezan
So eun dra dign a voaperes
D'an oll dud evit farceres.

FABL 90.

An daou Gy.

BKA e voa guech-all eur c'hy
Qen accustumet da gregi
En qement den a dremene,
Ma rencqas e berc'hen neuse
Staga eur vas en e gerc'hen
Da zisquel d'e en em diffen.
Ar c'hy droug a imaginas
E voa ennes eun henor bras,
Eur mercq deus a anoudeges,
En recompanç d'e vadeles,
Ha dre eur vanite eston
E vimprize e gompagnon.
Ar chas-all, p'ho deus-an clevet,
Unan fur bras hac anoudec,
Dre e experianç ha oad
En toes ar re-all venerab,
Da lisellâd e ourgouil vrás :
Ma mignon qer, a lavaras,

Zed out mar credes ar vas-ze
 A raffe enorio dide :
 Qemer qentz'h e zinifi
 Eur mercq demeus a infami.

Sans moral.

Meur a hini a ra pompad
 A draou dre natur so blamabl,
 Hac e ve caët ha glorius
 Traou dre reson a so mezes.

FABL 91.

Ar Chanval.

Eus chameau, fachet a feason
 Eus e stad ha condition,
 A gomanç ober e glemme
 Abalamour ar c'holeo.
 O devoa qerniel var ho fenn,
 Armo evit en em diffen :
 En n'en devoa netra ebet
 Da erzel e inimiet.
 Jupiter a bede neuse
 Da reï qerniel deàn ive,
 Mæs commanç a ra da hoarain,
 Pa gleo eur beden qem indign,
 Ha goude bea en goapèd,
 E ziou scouarn en deus berrèd.

Sans moral.

Peh-bini en em gontantet
 Deus e galite var ar bed :

Meur a hini, o clasq brassoch,
A so queet gant bianoch.

FABL 92.

An daou Vignon hac an Ours.

Daou zen a voa mignonet bras
Eun ours en ent a rancontras :
O vont evel-ze assambles
Ne zonjent en netra dies.
Usan a bign en eur voeun
Evit deus danjer en em denn,
Hac egile en em daulas
Var an douar, gant eun hast vrás :
Ne voele qet esperanç vad
Da alloud en em zauetád.
An ours ractal, en eun istant,
A aru tost incontinant
Hac a c'hoeza partout en dro,
Qen couls e fri hac e c'heno.
En da ampech a lecqe poan
Da dremen ep tenna allan,
Hac ep nep zort finvadenno
An ours a zonch e voa maro ;
Rac laret a rer ne zeb qet
James demeus a charoignet.
Ma c'hez qnit ac'hane bpan,
Hep ober an disterra poan.
Goude ma voa bed disqennet,
An hini voa er voeun pignet,

O clascq farsal e gompagnon,
 A c'houlenne en pe fesson
 Na petra an ours a lare
 D'e scouarn, pa guzuillicqe.
 P'en deus an ours ma c'honseillet,
 Evelen en deus lavaret :
 En ent n'en dy biqen james
 Gant eux mignon evel ennez.

Sans moral.

Ar fe, an adversiteo,
 An danjer hac ar pirillo
 A zisqueo hep mancq ebet
 Pere eo ar guir vignonet.

FABL 93.

An daou Bod:

Daou bod (ouarn unan ané
 Deus a bry e voa egile),
 Var vord eur rinvier voaint lezet
 Ha gant an dour e voaint roulet.
 Ar pod pry en devoa morc'het
 Hac aon bras ne vije torret.
 Ne gemer aon rac qement-ze,
 A laras dezàn egile,
 Rac certen mèn a ampecho
 Eus an dra-ze na c'hoarveo.
 Ar pod pry en deus respontet :
 Qement-ze so mad lavaret,

Mæs mar deuan d'en em stocqa
 Ouzit-te ha d'en em vrinça ,
 Pe autramant caout re a gour
 Dre ar fors ners demeus an dour!
 An dra-ze n'ell qet hoarveout?
 Coll a rin b stocqa ennout;
 Zede ar reson vad evit
 En em zepari diouzit.

Sans moral.

Guelloc'h cals e vo é veset
 Antreteni ho conzortet
 Vit freqanti puissantoc'h
 Hac a vo cals pinvidicec'h.
 Deus ar puissant vo domach
 Ha deàn ne alli qet noaz.

FABL 94.

Ar Chole hac ar Bouc'h.

EUN taro a voa poursivet
 Gant eul leon , ma voa o redoc
 O claseq eur plaç d'en em goacha :
 Eur c'havera cavet eo devoa.
 Dirazan ar houc'h a deuas
 Ha manific en recevas ,
 En eur fesson cri ha cruet ,
 A dolio bras gant e gerniel.
 Ar e'hole dezan a laras :
 Deut qut , e voelet ma disc'hraç ,

Da ober goassa elles din,
 Pa glasoqen en em repui;
 Mais ma c'haë divar ma zrō
 An hini bourziou ac'hanon,
 Mèn a lacqafe da zantout
 Em eus eun dra muin a c'halloud,
 Rac eun différanc' ners a so
 Entre eur bouch'h hac eun taro.

Sans moral.

N'ens vic ebet muloc'h mentis
 Evit redesc d'eur malevrus:
 Cousgoude eo commun er vro;
 Rac mat que varnout malevrio,
 An dud dister a ve guelet,
 Dre ar bouch'-ze repesantet,
 O tont da gresqi da boanio
 Dre langach faus hac obero:
 Pa vo a enep ar re vras,
 Ar re vian vo evel chas.

FABL. 95.

Ar Marmous hac e Vugale.

JUPITER en deus desiret
 M'en em assamblie al loenet
 Evit gout pini deus ané
 En devoa caéra bugale.
 Al loenet tout en em gavas
 En eur bazen, bian ha bras,

Hac an oll lapoucet ive,
 Bras ha bian a bep coste,
 En em dastument tout afour
 D'en em renji en bord an dour.
 An divea voa ar marmous.
 Neuse e voe clevet eun drouz :
 A ziabel, pa voe goelet,
 Tont ar re-all so commancet
 Farceres, goap a rent ive
 Deus diadren e vugale.
 Ar marmous ne voa qet contant
 Hac a gomprene autramant.
 Neuse e lavaras gloriis :
 Ne vo qet c'hui e vo ar juj ;
 Jupiter vo a raï e c'hiz :
 D'an hini garo vo ar priz ;
 An hini jujo ar guella
 Vo e vugale ar c'haëra.
 Evit herve ma zantimant,
 Eo ma bugale caër ha coant ;
 Ma cleont bea preferet
 Da gement hini so er bed.
 Jupiter, pa gleo qément mân,
 A gommanças hoarzin gantân.

Sans moral.

Exempl ar garante dall-ze
 D'ar marmous eus e vugale
 A ziscq demp pegement ive
 E qemeromp simplicite,
 Ha pegement treo ar bed
 A aparis demp dic'hizet

Pa deuomp da voelet ané
Gant daou-lagat an amitie.

FABL 96.

Ar Paün hac ar Gru.

Ar paün gant ar gru a voa
En e zy ho daou o coania;
M'eo mimprise en eur fesson
Hac en em vanti direson,
O tisque dezi e blun coant,
Dre ma voaint brao hae excelant.
Mæs ar gru, pa voel qement-ze,
Droug-content eus e vanite,
O teziront ober rabat
Deus e ourgouil eun tamic mad,
Evellen dezàn a laras:
Ya, da blun a so caer bras,
Ne eller qet d'ê ajouti
Netra a gaér na coantif;
Mæs eur boan vrás a pe gante
O clascq nijeał var, an tye,
Ha mèn gant ma re en em four
Da doulla memeus ar c'houmoul.

Sans morat.

Dre'r fablen-màn eo disquelet
E zeuz roët d'an oll loenet,
Da bep-hini tout e vertu,
E nerz, e adres hac e du

Capabl, ma c'heller lavaret
 E zeo an oll satisfiet
 Gant qement a proportion
 Ma contant hon ompision ;
 Ha ze gant eur justic qen bras
 Ma zomp contant eas hor partach.

FABL 97.

An Tigr hac al Louarn.

Eur chasseer o vont dre ast,
 Ea etat vad e arbalast :
 An tigr a zeziras neuse
 Ma c'haje'r re-all ac'hane ;
 E lavare caqut e-unan
 Fin d'ar brezel, hep re a boan.
 Ar chasseer ne voa qet bêr
 A lance qals flecho en êr.
 Unan voe qen mad dirijet
 An tigr en devens bet touchet ;
 En eur fesson en em stagas
 Ebars er gouli e chomas.
 Al louarn, p'en deus-an guelet
 Tenna ar flech ne aille qet
 Deus ar gouli voa gred dezân ,
 A c'houlen neuse diontân :
 Piou e zê bed an temerer .
 En deus da vlesset qen fier ?
 An tigr dezân a responce :
 Ne oun netza var gement-ze :

Qen goas gouli e zeo, certen,
E comprenan e zeo an den.

Sans moral.

Cals deus a dud crèn ha vaillant
So ive sod ha forreant :
Dre an tigr-ze represantet,
Evel-se e zeint bourboazet,
Rac an oll armo a dremen
Hac a surmont oll nerz an den.

FABL 98.

Ar Choleo hâc al Leön.

PÈVAR c'hole en em assamblet,
Eun accord o deveus bet gred
Da chom an eil gant egile,
Disparti ebet ne vije;
Neb a raje da unan fall
A raje ive d'ar re-all.
Al leön, anezé pa voelas,
Attaqi pevar ne gredas :
Petric'hennae m'en devorà naon,
E remcqas lezel e goff scaon.
Evit ze ne gretje jamez
Attaqi pevar assambles.
Ho dispartia a glascqe
Ha drè gomso eaër e e'heute;
Neuse varnez e sañlas
Ha prest avealc'h ho devoras.

Sans moral.

Ne oufet james ober guel
 Evit accord mad ha formel :
 An discord a laca facil
 Ar puissanta inutil.

FABL 99.

Ar Zab hac an Drez.

Ar zab , a lerer , eur veach
 A vimprise cals ar chaufach :
 En em vanti a re zeder
 Abalamour d'e c'huelder,
 Ma lare e voa implijet
 Er c'haëra traou a voa er bed ,
 Da vatissa ar palezio
 Ha da voernia batimancho ,
 Mæs gant ar spern'ha drez dister
 Netra ne aillet da ober.
 Unan ané , brusq hac en oat ,
 A lavaras : otro ar zab ,
 Te en em vant éus da vado
 Ha rejouis eus hon drougjo ,
 Ha te pegen miserabl out
 Pa rer pejou eus ac'hanout ,
 Ha discaret gant ar vouc'hel :
 Neuse e voeler ar c'hontrel .
 Pegement a rofes neuse
 Da vea eveldomp ive

Ha da vea qement en grāç
Da gaout eun assuranç qen bras.

Sans moral.

Bea so eun dra a zies.
Ordinal gant pinvidiges,
Hac an antre en deus a vad
Gantàn atao enn dra bennac :
An eil egile a voeler,
Netra divorc'het a zanjer.
An tomrio eus ar re vrassa
A so sujet bras da gnea :
Aliessa var meneio
E que qenta ar c'hnrunc.

F A B L . 100.

Ar Pesq bian hac ar Pesqetaér.

Eua pesqic bian o voelet
Gant eur pesqeter voa tapet,
A bede anezàn neuse
D'en lacqâd en dour adarre;
Demeus a goff è vam ractal
E voa o paoues sortial;
O vea qen neubeut a dra
Diontàn n'alje profits;
A volonté teui er ret
Pa vije huelloc'h cresqet.
Ar pesqeter inexorabl
D'an oll gomso-ze derreat :

Ma migasou, denen a laras,
 Mèan'en don qet a avis c'hoaz
 E ve deus ma dorn achapet
 Eur prey hac a ve assuret,
 N'en deus fors pegen bian ve
 Na pegen, menbeut a dafse
 Goud a oan bremàn petraso
 Mæs ne oan qet petra'm bezo.

Sans moral.

Guelloch eo ar pez a ve sart
 Evit an treo diassur:
 Guelloc'h eo ar presant heprez
 Evit an treo da zonst.
 Eur profit bian ell digas
 Eur veek bennae eur profit bras.

FABL 101.

An Den avaritus hac an Den avius.

Jupiter voe importunet
 Gant dasi zen voa estranch memebet.
 Unan ana voa avius,
 Egile avaritus.
 Ma casses, dese Apollon
 Da exaussi ho erezon,
 Hac e roie d'è pen-da-bew
 Ar pez a garjent da c'houken,
 Gant condition c'engonde
 An hini n'a a c'houkenn

D'egile e vije doublet
 Ar pes em dije goalemet.
 An avar pell a isitas;
 Mais a la fin e commandes,
 Abalamour ne gredes qet
 Viye avoalc'h dezàn roët.
 Meur a dra neuse a c'houllas,
 Egile doubl a recevas;
 Hac an avios devennat
 Ma teniet dezàn eal lagat,
 O c'hesperout dre gement ha
 Lacat ionna daou egile.

Sans moral.

Cetu aze eur poltret mad
 Deus a zaou viç insuportabl
 Aze comprehenet assambles,
 Rac bea e vent alies;
 E vachont ho daou evel-ze.
 Compagnon an eil d'egile.
 Dies eo caret ar voyen
 Hep caout avi eus ho ferc'hen,

FABL rez.

Ar Bugel hac ar Laër.

Eus bugel a voeke dourec
 En qichem eur punc azeet.
 Eul laer enno a arrues,
 Diontan'r sujet a c'houllas.

O! reson am eus, emezàn,
 Rac certen avoalc'h a gallan
 Ma fod a voa demens a sour
 A so queet aze en dour :
 Ar gorden a so bet torret
 Hac e dapout ne allan qet.
 Al laer, qement-se pa glevas,
 E zillat buan a daulas :
 Er punç ractal eo disqennet;
 Partout ennàn en deus fouillet.
 O voelet collet e amzer,
 E teu d'an ee'h en eun tell her.
 Pa arruas, voe soezet :
 Rob na bugel ne voa chomet,
 Rac gantàn, certen, e voa 'ed
 Hac ar blazen gollo lezet.

Sans moral.

Lies a vech e tap e fall
 Neb a gustum trompla re-all.

FABL. 103.

Al Leön hae ar Chaor.

EUL leon eur c'haor a voalas,
 Var eur roe'h huël pa zellas,
 O crignat ar spern hac an idrez.
 E laras dezi : ma carfez
 Caout ar sqient evit disqen
 Aman da beuri er blaſſen,

Da vrontta'n tyn ; an alec glas,
 O deveus cals tuyoc'h a vlas.
 Mæs hi ne c'hoante qet ober
 Evit beza e gomso caer.
 Fall, emei, e intantion
 Ha carget deus a dromplezon..

Sans moral.

Ar sans demens ar fabl a so
 Da zivoal eus fals conseillo ;
 Evel m'e devoa resistet
 Ar c'haor, e diou scouarn zerret
 Eus ar c'homso laret dezi
 Gant al leön e c'hinimi,
 Ha cousgonde en apparanç
 E voaint mad bras a gонseqanç.

FABL 104.

Ar Chornif.

Eus c'hornif e devoa zec'het,
 Eur podat dour e deus cavet.
 N'aille qet tapout da effa,
 An dour ennàn re don e voa.
 Esze a eure e dérri,
 Mæs galloud a vancqe dezi.
 En toeze ar sablea e clasqas
 Bily munut, (hac e cavas),
 Gant e beg ebars da deulel,
 Da lacqât an dour da zevel.

Dre gement-ze, o veza fur,
E c'heffe dour gant plijadur.

Sans morat.

Ar pez dre ners ne alli qet
Dre adrez vad e vezogred,
Dre ar furnez hae ar brudanç
Ha conseillo mad da gommanç.

FABL 105.

Al Labourer hac e Gole.

D'EUL labourer voa eur c'hole
Hac e staga ne andure.
Evit ampech ne vroche qet
Eur finesse en deus sonjet;
Gant eun esqen dont d'hozroc'ha,
Goudé qement-ze d'e staga.
Deus an arat e voe staget
Evit ampech ne ruje qet,
Ma c'hell e arat dizourci
Pa ne aille ar c'hole sqei.
Gant e dreit ne voeje qet
Hac e gerniel a voa troc'het;
Mæs en obstant, da gement-ze
Atao e re goassa aille,
Ma taule poultr adrèn da vad
Leis e c'heao ha daou-lagat.

Sans moral.

Bea so cals a dud dies,
 Dificil bras da lacqat èz :
 N'e qet facil treti gante,
 En giz ebet douçâd ane.

FABL 106.

Ar Satyr hac ar Paysant.

Eur paysant en devoa catet
 Er forest eur satyr yenet.
 True ontân a gemeras;
 D'e dy gautân en digassas
 Hac en lacqât da azea
 En qichen an tan da domma.
 Pa voaint var an ent o vonet
 Ar satyr en devoa goelet,
 Ar paysant-ze, o c'hoeza
 E zaouarn evit ho zomma.
 Pa voa eus an doll, adarre
 E voelas penaus e c'hoeze
 En e zoub evit e yena.
 Doue d'am divoal, emezàn,
 Deus an dud doubl! hac e zavas :
 Neuse ractal e zortias.

Sans moral.

Dre ar satyr omp avizet
 Deus on tol ne gemeromp qet

Eun den a vo doubl a gomso
 Ha deus an daou du a droc'ho ;
 Rac bea eo noazus ha fall
 Couls d'e vignon ha da eun all ;
 M'en em accomod alies
 D'hor zantimant dre flateres ,
 Ha qen couls d'bon inimiet ,
 Dre eur vechantiri parfet.

F A B L 107.

Ar Chole hac ar Raz.

EUR c'hole eur vech a zantas.
 Voa croget en e droad eur raz ,
 Pini a yez incontinent
 En toul da goae'h en istant.
 Ar c'hole a gemeras foug ,
 A zao e gorn , a glascq partout ;
 Mæs innantil , rac me voa qet
 Possubl ïrifiqen e gavet.
 Neuse e commanças ar raz .
 Da ober goap , ma lavaras :
 Arabet eo sonjal ve te ,
 Dre ma zout robust evel-ze
 Deus eur bern qig fortifiet ,
 E vez en amzer da zonet
 O vimpriza qement hini
 Deus al loënet , ne van hini ,
 Pa eo bremân eun tamme raz
 E deveus da vlesset qen goaz :

Evit qement-ze ne voeler
E deffe bed nep sort danjer.

Sans moral.

Honnès so eur gompareson
A ra demp guelet ar rezon
Demeus en oll inimiet
N'en deus hini bian ebet.

FABL 108.

An Ouädez hac e Mestr.

EUN ouädes voa a zeve.
D'e mest eun oy a aour hemde;
Ha cousgoude e vœe qen foll,
Evit mont pinvic en eun toll,
E laza en deus comprehenet,
Q' sonjal voa e c'hoff carget
Deus ar metal-ze pricius.
Pa voelas e voa malevras,
E chommas eno estonet,
Pa n'en devoa netra cavet.
En em abandon d'ar regret
Ha da huanadi, tristèd,
Hac e rè neuse e glemmo,
O coll esperanç ha mado.

Sans moral.

*An allegori-màn gleer
Da entent en daou sort manier.*

O caout re a ávaristet,
 Hep moderation ebet
 Pe heuil re bront ar volonté
 Hep sellet petra deui goude,
 Na ne anveomp qet ánat
 Ne vemp atao re diveat.

FABL 109.

Ar Marmouz hac e zaou Vugel.

Ar marmouz, o caout daou vian,
 Dreist ordinal carie unan,
 Ha biqen james ne aille
 Soufr a galon vad egile.
 Ar favorizet a zanç mad
 Merveillusainant ha lammat :
 Ne voa bouffouneri ebet
 Ne vent gantán manific gred.
 Eun devez e voa ep e bar
 Gant e zotis, ma tor e c'har.
 An sad neuse a arruas;
 Entre e zion-vret'h en pacas,
 Ha gant ar glac'har en devoa,
 Qen start e serras varnean
 Dre ze ar marmouz malevras
 A varo evel-ze truezus.

Sans moral.

*Ar fablen-màn demp a zisque
 Carante'n tad d'ar vugale*

Exordinal carantezus
 Alies a ve d'ê noazuš,
 Ar c'hontrel, ar re a ve bed
 Cruël avoalch' gante tretet,
 Guelloc'h fortunet er bet-mañ
 Ha memetus ar vertuuss.

FABL 110.

Al Louarn hac al Leopard.

Al louarn hac al leopard,
 Pep-hini anez dre e art
 O tisput ho daou assambles
 Var ho braviri, eoanteres.
 Al leopard cals a veule
 E groc'hen, huél a zave
 Palamour m'en devoa tarcho
 Demeus a bep sort livajo,
 Ar pez al louarn n'aille qet
 Demeus e hini lavaret,
 En fesson ebet preferi
 D'al leopard deus e hini.
 Mén anzao, emeàn, guir ze
 E c'heuz reson eus da goste :
 En recompanq d'an traou-ze tout
 E meus eun avantach varnout.
 Pa deuan da gomprea ennàn,
 N'en dé qet dess ar biannah;
 Da c'houd eur speret marellet
 Ha non pas eur c'horf poumellat.

Sens moral.

Guel eo eur speret excelant,
 A ve fur, tranquil ha prudent
 Evit n'en deo eur c'horf guisqet
 A vraverio da voelet :
 Alies ve displijadur
 Gant ar sort-ze, faut bea fur.

FABL III.

Ar Chlanvour hac ar Meudeucin.

Eur meudeucin a c'houlenne
 Digant e glanvour eun devoe
 Penaus e voa en em gavet.
 Ar c'hlavour en deus respontet :
 Reduiset kòn, emezàn,
 D'eun tomder excessif bremàn.
 Qement-ze, emezàn, a blich din,
 A respontas ar meuducin.
 An de varlerc'h e vœ goullet
 Penaus voa an nos tremenet.
 Ar c'hlavout en deus lavaret :
 Eur yenien vras am eus bet.
 Ze, emezàn, a so mad bras :
 Ma c'houlen an drede gueach.
 Ar c'hlavout en deus lavaret :
 Hac en devoa het eur red coff.
 Ar meudeucin a lavaras :
 An dro-ze a gavàn mad bras.

Abars eur pennat goude-ze,
 E vignon a arru ive.
 Dientan en deus goulennet
 Hac en voa guel en em gavet.
 Herve a lerer e zòn guel,
 Cousgoude e c'han da vervel.

Sans moral.

Gleet eo demp lacqât hor pen
 Da chasseal ar flatterien,
 Non pas beza re amourous
 O clevet caujeerien douç.

FABL 112.

Ar Chog hac ar Gluyar.

Eun den en devoa en e. dy
 Eun ninver bras deus a gegi:
 Eur gluyar en devoa prenet
 Da larda gante voe lacqheet.
 Qer qent ma voelas ar c'hegi
 Ar gompagnunes anezi,
 E voe difesson saludet
 Ha chasseet a dolio beg.
 Y neuse voe afflijet bras,
 P'en em voel reputet qen goaz;
 Mæs o veza lecqeet evez
 N'en em c'hrent qet mad assambles,
 Eus en em bilat ho goelas
 Ha neuse en em gonzolas.

Arruet ar pez a garo,
 Emei, en em rezolvet hòn;
 N'en em dourmantin qet buan
 Pa en em bilont hò-unan.

Sans moral.

Eun den a ve fur ha parfet
 A andur gant patientet
 Gant estranjourien injurie,
 Pa ve entreze qerelo.

FABL . 113.

Ar Glaouaër hac ar Fouler.

Eur glaouaër, p'en deus qeméret
 Eun ty en feurin, en deus pedet
 Ar fouler ma teuje ive
 Gantàn da loja d'an ty-ze.
 Ar fouler, p'en deus ententet
 Ar pez en devoa proposet :
 Ze n'en dè qet deus ma affer,
 En deus respontet ar fouler,
 En eur lavaret evellen :
 Rac ar pez am be lecqeet guen,
 Gant ar fumezon eus da c'hlaoù
 E tenzes da zuad ma zraou.

Sans moral.

Ar fablen-màn a zinifi
 Cals a dud o deus coantiri,

Mæs ma ne geront clascq an tu
 D'ho c'haffero, o lacaï du.
 Diouzimp ne zereont qet
 Qement a so ebars er bed :
 Ar pez a so da unan fall
 A zere eus cals a re-all,
 Dre ze qent qemer exempl vad
 Guelomp hac èn so dereat.

FABL 114.

Al Logoden-dall, an Drez hac ar Poc'han.

Al logoden-dall hac an drez
 Ive ar plonjon assamblez
 En em associ manific
 En convers da qber trafic.
 Al logoden-dall prontamant
 Evit ze a brestas arc'bant
 Da lacqât er gommunaute;
 An drez eur rob a zigasse;
 Ar plonjon aour a gemeras.
 Goude ar breparezon vraç,
 Oll er mor e c'hejont contant,
 Martolodet hâ batimant.
 Eun tempest a arru qen bras
 Ar vativant d'ar fonç a gas.
 Goude coll tout, poan o deyoe
 O clascq sauvetâd ho bue.
 Goude ar c'holl hac an danjer,
 Eo chomet aboe ar ploncher

En bord ar mor evit sellet,
 Pegoula vo e aour distolet :
 Al logoden en em disque
 En nos, non pas james en de ;
 Gant aop rac e c'hereanzourien ,
 Ne gred get a zevel e fena ;
 Hac an drez ixe en em stag ,
 Pa dremen tud, eus ho dillat ,
 Evit goud hac hi a alfe
 Anaout e rob var gein eur-re .

FABL 115.

An daou Zen hac an Azen.

Daou zen, eun dezert o tremen ,
 Var ho ent a geo eun azen ;
 Ma sayas disput entreze
 O clascq goud da biou e vije.
 Pep-hini 'nê a zonch dezan
 E voa deut egnes evitan ,
 E voa'c fortun a zigasse
 An azen da hep-hini 'nâ
 Entre ma voaint gant ho dabat ,
 An azen a ya eut pennat ,
 Hac evel ze a deuheudo
 E c'ha quit hac ho lès enna ;
 Ha pa zistrojont da zellez ,
 E chomjont ho daou zoezet :
 Eur c'heun bras neuss ho devoe ,
 Pa voaint tremenç, op netra .

Sans moral.

Méur a hini a ve frustret
 Deus eur vad a ve arruet
 En defot gouzout e gemer
 D'e implich evel ma cleer.

FABL. 116.

Ar Had hac ar Vaut.

Eun had eun déves a vole
 An tortu gorrec o vale,
 A larras neuse meur a dra
 Evit ober goap anezan :
 E vlam hac en mimpriś da vad
 Abalamour ma voa goustad.
 An tortu, pa voa mimprixet,
 En just eo en eim gemeret.
 Ne roas respont-all ebet
 E ziffia d'ar redadec,
 Gant fermiète ha gant courach.
 Eben ivè a acceptas,
 Ha pa voaint ho daou accordet
 D'an andret ma cleyent qerzet,
 Al louarn a anvjont neuse
 Evit bea fuj entreze.
 An tortu so prest partiet :
 Ar c'had e deus pell gortoët,
 Avantajet ar pez a garje
 Abred e cave e vije.

Cepantan an tortu bepred,
 Pa zalc'h a dosta d'an andret,
 Dre ze o terc'hel contunu,
 Gant ar born qenta e c'haru,
 Hac ar bris en deus gouneet.
 Gant ze ar had voe estonet,
 Ma vilij e lezoreges
 Omption e zalvoudeges.
 Al louarn goap a gommanças :
 Avizet fall, a lavaras,
 Discq eur vech-all pegement so
 A zotis ebars e sonjo,
 Ha pa yo ar poent mont d'ar par
 En em servich eus da zion-c'har.

Sans moral.

Dre ar had eo reprezanted
 An dud a so fals avizet.
 Evite da gavet galloud
 E teuont re d'en em fioud;
 E vent alies tremenet
 Gant tud davallo ha gorrec :
 Hac an tortu a represant
 Eur speret gorrec, comprenant,
 A gonzider a ziaraug
 En dud a voelont o caout faut,
 Evit galloud dre finesse
 Bea victorius var-né.

FABL 117.

An Ours hac ar Goëtañ.

An naon a chacheas da vad
 Ah ours emés demeus ar c'hoad.
 Pa voa o clasq eun dra buan;
 E geo goelenno goenan
 En ent; ma commancas neuse
 Da lipat ar mel en dro dé.
 Eur voenanen a apercevas
 E scouarn deán a bieqas :
 Ar goenan-all a voa coseqat,
 Hi e-unap a ré ar c'het.
 Goudé qément-ze e lesas
 An ours en eur mortel attach.
 Er goolen d'en em repui
 An ôtis a zonjas e serré,
 Ma c'himajin bêa tennet
 Reson d'an injur recetet;
 Mæs neuse tout en eun istant
 An ell goenan-all prontamant
 A zorti assambles da vad
 Hae en pieqent betec ar goad,
 Ho-unan vit en em vénji
 Pa en dévoa torret ho zy.
 Qement a ell ah ours ober,
 Er violanc eus e zoalor,
 E tha ar buanna mont quit,
 Ed e voe ar guellá profit.

Mèn so miserabl, emezàn,
 Caus ma-unan da gement-màn :
 Guelloc'h vije dìn bea bed
 Eur picur bian anduret
 Hep bea bet qen dinatur,
 Ha lipat mel gant plijadur
 Evit ne voa bea cauzet
 An drong en deus ar guenan grëd.
 Pa sonjen venji ha facha
 Dìn ma-unan e bed goassa.

FABL 118.

Al Louarn hac e Compagnunes.

AL louarn a voa tapet lost;
 Er filet e chommas e lost.
 Gant ar re-all nac en ho zoez.
 Ne gredə mont, o cavet mez.
 A la fin e qeo e reson
 Ha grëd e resolution
 Da-reï da gredi d'ar re-all
 E voa ho lost eun defaut fall,
 Hac e cleyent quitâd ané :
 Neuse, dre voyen qement-ze,
 E zefaut vije goloet,
 Gant ar general engallet.
 Ho assamblî ra tro var dro
 Hac e risqueas ho losto :
 N'ho c'have nac honest na coant,
 Er c'hontrel traou emporneant

Dre ze e roë avis scler
 D'ho zroc'ba er c'henta amzer.
 Mæs unan bennac eus ané
 A lavaras dezàn nense :
 Ne pije qet conseillet, mest,
 Paneverde da interest.

Sans moral.

Ma sell ar mechant, an trompler
 E interest particulier,
 D'e nessa pa roi avijo
 Ne zeair qet dè profito.

FABL 119.

An Den coz.

EUN den ancien, vajet mad,
 En eur mene o troc'ha coat,
 Var e choug gantân voa zammet :
 Eur pennat an ent en deus grëd.
 Dreist ordinal en devoa nec'h;
 Scuiz hac accablet gant e vec'h.
 E vemprou a voa scarnilet,
 E groc'hen sec'het ha ridet,
 Carget a oad hac a anvi,
 Fall ha simplêt gant ar gozni.
 Pa dol e vec'h var an douar,
 Neuse e clemm hac e lavar,
 O chaly var e oll souffranç,
 Er maro e lacq esperanç,

Evel pa vije enaouet
 Pelloch o veza var ar bed.
 Mæs ar maro en ean istant
 D'e zaou-lagat en em brezant.
 Diontan en deus goulenmet :
 Petra oc'h eus c'hoant a ve gred ?
 En a respont gant cals a nec'h :
 Sicour da ad gouren ma bec'h.

Sans moral.

An den ordinal en deve
 Inclination d'at vre,
 Memeus en creis an anvio ,
 Er boan , en afflictiono.
 Cousgoude alies dre glemm
 Ar maro a zeblant goulen.
 Evit qement-ze e ear guel
 Chom en hue evit mervel,
 Ha mar roër dezàn de choas
 Ne vo qet ar aneqo-e voaza.

FABL 120.

Ar Cheginer ha daou Scolaër.

DAOU scolaër en ty aitreest ,
 Ar c'heginet voa occupet
 Gant e afro domisticq.
 Unan a laëtas eur pez qig :
 Ma ro anetan d'egile.
 Ar c'heginer a santas ze ,

En devoa deffaut a eun dre,
 Ma c'houlen nense digantàn
 Hac int o devoa qemeret
 Ar pez qig a gave mancqet.
 An hini en devoa laëret
 A doue gantàn ne voa qet,
 Hac an hini gantàn ma voa
 N'en devoa qemeret netra.
 Ar c'heginer a anveas
 Ho malic, hac a lavaras :
 Ma zrompla a ellet patant
 Er fesson-ze gant ho sermant;
 Trompra Doue ne ellet qet,
 A voel qement oc'h eus din gred.

Sans moral.

An dud a ell en meur a c'his
 Golo ha coach ho c'holl malic,
 Aa trompla ho nessa ezet;
 Evit Doue ne dromplifont qet.

FABL 121.

An Difiner.

EUN difiner a lavare
 Ho chach d'ar re a dremene;
 En em ambuz da laret tout
 Qement a gleye arruout.
 Mæs en em gaout a ra eun den
 Hac en avertis evellen :

Al laeron se antreer prest
 Ebars e ty dre ar prenest
 Ho deus casset treo gaante.
 En gommancas redoc nesase.
 Gant e eston, a greis redoc,
 E rancontr eun deu en arret,
 Pini deau a lavafas :
 O ! mestre an disfuerien vras,
 Te en em vel da lavaret
 Ar pez a ve bed fremondet
 En ty an eil hac egile,
 Na tie ouabout qet evit ze
 An treo a ve grer a fall
 E ty da-unan gant re-all.

Sans moral.

Disqet eo temp dre ar fablen
 Cals a dud a laea ho fenn
 Gant ar re-all d'en em veli
 D'ho o'hourlja has istrut,
 Hac alies ne ellont qet
 Mont dre ar lec'h ma zeo gleet :
 Rei an ent guella d'ar re-all
 Ha qemeret an hini fall.

FABL 122.

Ar Paün hac al Lapoucet.

Al lapoucet vot assamblet
 Ma vije eur toute chosset.

Ar paüp en devos credaç
 Dre e bjun çœut ar braferanc.
 Pep-hipi 'nô dre gement-mân
 A gommanc reï moez vaquezâr.
 Mæz unan prudant eus ho zoez,
 Iye eus ar gompagnunes :
 Mest, emeân, roue pa vi,
 Mar deu an egl d'hon attaqi,
 Pa vide o ren eurunet
 Penaus vomp ganet divoallet ?

Sans moral.

Dre ar fabl-mân eo disquelet
 Eur gouärner, pa ve ebeazet,
 Ne gleer qet demeus e vin,
 Evit coant na brao beza din.
 Guelloc'h eo evit apparanc
 Ar farnes, courach ha prudanc.

EABL 123.

Ar Chiger hac ar Chy.

Eur c'higer chommet moazet
 Gant eur c'hy prest e voe laeret :
 Divar ar banc, hep reï da c'houd,
 E cas gentañ calon ar maout.
 Ar c'higer, pa vox distreet,
 Ar c'hy a voelas o yonet
 Haq e cosamansas da grial :
 Laer, mès ampeche eur vech-all

Amzer ebet qen n'e pezo
 Da laeres dñ-n-me calono.
 Ne gollan qet gant cabonach
 Mez rei a res din davantach.

Sans moral.

Ober a ra demp eun tam mez
 O veza seul tromplet eur vech :
 Qement-se ve caos alies
 Ma lecqeomp guelloc'h. evez.
 Dre ze eur c'holl hep bea bras
 A' espern demp eun-all cals goaz.

FABL 124.

An Egl hac an Escarbot.

Eur had gant an egl pourcivet
 En ty'n escarbot sauveteed,
 Pehini mad e recevas.
 An egl en grāç a zuplias,
 Pa voa qemeret en e dy,
 Ne raje droug ebet dezi,
 Evitān da vea dister;
 E c'houl dre'n doue Jupiter.
 An egl, o vea erellet,
 Eun tol asquel en deus roët
 Evit c'houcha an escarbot.
 Neuse e c'havanças araug
 Var ar had, ac e difframmas
 Ha buan avoalc'h e debas.

An escarbot neuse, fachet,
 Var lerc'h an egl a zo nijet
 Da c'houd pelec'h e voa e nez.
 Evel m'en deus gallet goud rez,
 N'en dê qet mancqet d'e ardo :
 E torras tout e oll voyo.
An egl neuse, injuriet
 Dre an tor a voa dezân gred,
 E nez calz huelloc'h a ra :
 Egile deu eur memeus tra.
 Ne voye petra da ober.
Ma nijeas bete Jupiter;
 (Dre ordinal e lavaret
 Eo dezân lapouç dediet.)
Ma laca e voyo neuse
 Var benno daoulin e zoue,
 Eus ho recommandi dezân
 Da zivoal ané evitân.
An escarbot a ra neuse
 Eur pilul teil ha nich ive
 Da gaout Jupiter nep trubuil,
 Ma tol-ané en e c'hrubuil.
 Jupiter neuse a zavas;
An traou udur-ze a hijeas.
 En oyo 'n egl ne zonje qet,
 Da guéa en deus-e lezet.
Avertiset voe Jupiter
 Penaus e voa bet an asser;
An escarbot en devoa gred
 D'en em venji demeus an egl
 Ne raje deus aneân van,
 Var digare ma voa bian,

Memeus en ano Jupiter,
 Abalamour ma voa dister.
 D'an egl neuse e voe laret
 An escarbot en devoa gred
 Hac en devoa bed jujet just
 D'e dreti en eur fesson rust.
 Evit qement-se ne c'hoante qet
 E vije collet raç an egl.
 Clascq ho c'haccordi a voe gred;
 Mæs an escarbot ne c'houï qet :
 Ar pez a lecques Jupiter
 Da lacqat an egl da ober
 E nez en amser a so prob
 Ne voeler qet an escarbot.

Sans moral.

Dre ar fabl-màn eo disqueet
 Mimpriza den ne gleer qet.
 Gant amzer e c'hell pep-hini
 Caout ar voyen d'en em venji;
 Evitan da vea bian
 E teui a bén, mar laca poam.

FABL 125.

Assamble bras ar Razet.

EUN deves e voa ar razet
 Da zilibéri assamblet
 Dre be zort moyen caout ar c'hras
 D'en em dilivra eus ar c'haz.

Cals a lavar ho zantimant,
 A zonch meur a expediant,
 Er fin an hinin a henor
 A zavas demeus e c'hador.
 Gant an oii eloqanç razet
 E discour e deus aranjet :
 Autrone, ma mya caret,
 Caout a ran bremian ar secret
 Hep mancq ebet d'hon prezervi
 Demeus ar c'haz, hon inimi :
 Laret a ran e meus cavet,
 Goude eur soign vras implijet,
 Hac e roan avis dec'h tout
 Staga'r grizillen eus e c'houg,
 Evit, p'er c'hlafomp o tonet,
 Ma c'halfomp mont quit ha redree.
 An avis a voe cavet maad,
 Exceptet unan dilicat.
 Silanç e deveus impozet :
 Autrone, e deus lavaret,
 Avouvi a ran e zeo mad,
 En affero deus a etat,
 Interest ar rouanteles,
 Conseillo mad gred gant furnes ;
 Mæs araung heuil an avizio
 O c'hober ha nîn a allo ?
 Avouvi a ran pen-da-ben
 Avis an hini ancien ;
 Mæs piou a vo ardi ha bras
 Da staga grizillon ar c'haz ?
 Evidon-mèn am boa ar c'hiz
 Deus an armo, em yaouancqiz ,

Ha cousgoude ne gredan qet
 Ober ar pez a leveret.
 Ma c'haze neuse en e flac.
 An assamble a gomancas
 Pep-hini d'en em escuzi :
 D'e staga n'en daje hini.
 Evel-se int dispartiet
 Hep resolution ebet.

Sans moral.

Alies avoalc'h e qever
 Conseillerien var eun affe ;
 Gant neubentqc'h evit netra
 A deuio a ben a bep tra,
 D'an importanta affero,
 Principalamant p'ho devo
 Ho c'hoff troët da enn doll vad
 Hac en qichen an tan ho zroad.

Fin.

26 JY 73

65

Cœulen

deus ar Fablou.

1.	<i>Ar C'hog hac ar Mœn pricius.</i>	Pagen 1
2.	<i>Ar Bley hac an Dànvad.</i>	3
3.	<i>Ar Raz hac ar Glesquer.</i>	4
4.	<i>Ar Chy hac an Dànvad.</i>	5
5.	<i>Ar Chy hac ar Sqeud.</i>	6
6.	<i>Al Leön ha Loenet-all.</i>	7
7.	<i>Ar Bley hac ar Gru.</i>	8
8.	<i>Al Labourer hac ar Serpant.</i>	10
9.	<i>Ar Penn-moc'h gue hac an Azen.</i>	11
10.	<i>Raz gér ha Raz ar villajen.</i>	12
11.	<i>An Egl hac ar Chornif.</i>	14
12.	<i>An Egl hac al Leön.</i>	15
13.	<i>Ar Vran hac al Louarn.</i>	17
14.	<i>Al Leön , an Oc'h hac ar Chole.</i>	18
15.	<i>An Azen hac ar Chy.</i>	20
16.	<i>Al Leön hac ar Raz.</i>	22
17.	<i>Ar Milan clan.</i>	24
18.	<i>Ar Guennily hac al Lapoucet.</i>	24,
19.	<i>Ar Ranet hac ho Roue.</i>	26

20.	<i>Ar Choulmet hac ar Falcon.</i>	28
21.	<i>Al Laër hac ar C'hy.</i>	29
22.	<i>Ar Bley hac ar Vouës.</i>	30
23.	<i>Ar Mene o c'henel.</i>	30
24.	<i>Ar C'hy coz hac e Vestr.</i>	32
25.	<i>Ar Gedon spontet ep sujet.</i>	33
26.	<i>Ar Chaor hac ar Bley.</i>	34
27.	<i>Ar C'hy hac an Dànvad.</i>	35
28.	<i>Al Labourer hac ar Serpent.</i>	36
29.	<i>Al Louarn hac ar Cigogn.</i>	37
30.	<i>Ar Bley hac eur Penn pentet.</i>	39
31.	<i>Ar Gegin.</i>	39
32.	<i>Ar Geillenen en em vant dreist masur.</i>	40
33.	<i>Ar Verienen hac ar Geillenen.</i>	41
34.	<i>Ar Marmous hac al Louarn.</i>	43
35.	<i>Ar Glesquer hac an Ijen.</i>	44
36.	<i>Ar Marc'h hac al Leöa.</i>	45
37.	<i>Al Loenet hac al Lapoucet.</i>	47
38.	<i>Ar Sparfel hac an Eostic.</i>	48
39.	<i>Ar Bley hac al Louarn.</i>	48
40.	<i>An Aren hac ar Marc'h.</i>	50
41.	<i>Ar C'haro.</i>	52
42.	<i>Ar Serpent hac al Linv.</i>	53
43.	<i>Ar Bley hae an Dènvæt.</i>	53
44.	<i>Ar Forest hac ar Paysant.</i>	55
45.	<i>Ar C'hy hac ar Bley.</i>	55
46.	<i>Ar Chloff hae an Izily.</i>	58
47.	<i>Ar Marmous hac al Louarn.</i>	59
48.	<i>Al Louarn hac ar Rezin.</i>	60
49.	<i>Al Louarn hac ar Mart.</i>	61
50.	<i>Ar Bley hac ar Chasseer.</i>	62
51.	<i>Ar Paün hac an Eostic.</i>	64

52.	<i>Al Lapoucetaër hac ar Foualch.</i>	64
53.	<i>Ar Marc'h hac ar Charo.</i>	65
54.	<i>An Azen, ar Chog hac al Leön.</i>	66
55.	<i>Ar Bultur.</i>	68
56.	<i>Al Leön hac al Louarn.</i>	68
57.	<i>An Azen clàñ.</i>	70
58.	<i>Ar Bouc'h bian ac ar Bley.</i>	71
59.	<i>Al Leön hac an Den.</i>	72
60.	<i>An Den hac ar C'hoanen.</i>	73
61.	<i>Ar Verienen, hac ar Zardonen.</i>	74
62.	<i>An Dànvad hac ar Chornif.</i>	75
63.	<i>Ar Voeen hac ar Bénduën.</i>	76
64.	<i>Ar Mul hac ar Bley.</i>	77
65.	<i>Al Louarn hac ar C'hog.</i>	78
66.	<i>Al Louarn hac ar Chas.</i>	80
67.	<i>Al Louarn ac ar Bley.</i>	80
68.	<i>Ar C'hy hac an Ijen.</i>	81
69.	<i>Ar Bley hac ar Chas.</i>	82
70.	<i>An Egl hac ar Vran.</i>	84
71.	<i>Al Louarn hac ar Bouc'h.</i>	84
72.	<i>Ar Chas hac ar Chog.</i>	86
73.	<i>Al Louarn hac an Drez.</i>	88
74.	<i>An Den hac eun Idol.</i>	89
75.	<i>Ar Pesqetaër.</i>	90
76.	<i>Ar Chas hac ar Razet.</i>	91
77.	<i>Al Labourer hac ar Cigogn.</i>	92
78.	<i>Ar Berjer hac ar Bley.</i>	93
79.	<i>Ar Verienen hac ar Goulm.</i>	94
80.	<i>Ar Geillenen.</i>	95
81.	<i>An Doue Mereur hac ar Chalve.</i>	96
82.	<i>Ar Bagel hac e Yam.</i>	99
83.	<i>An Den gant e ziou Vroeg.</i>	100

84. *Al Labourer hac e Vugale.* . . . 102
 85. *Ar Vageres hac ar Bley.* 103
 86. *An Tortu hac an Egl.* 104
 87. *An Ecrevic hac e Merc'h.* 105
 88. *An Azen guisqet croc'hen al Leön.* 106
 89. *Ar Glesquer hac al Louarn.* 107
 90. *An daou Gy.* 108
 91. *Ar C'hanval.* 109
 92. *An daou Vignon hac an Ours.* . . 110
 93. *An daou Bod.* 111
 94. *Ar Chole hac ar Bouc'h.* 112
 95. *Ar Marmous hac e Vugale.* 113
 96. *Ar Paün hac ar Gru.* 115
 97. *An Tigr hac al Louarn.* 116
 98. *Ar Choleo hac al Leön.* 117
 99. *Ar Zab hac an Drez.* 118
 100. *Ar Pesq bian hac ar Pesqetaër.* 119
 101. *An Den avaritius hac an Den avius.* 120
 102. *Ar Bugel hac al Laër.* 121
 103. *Al Leön hac ar C'haor.* 122
 104. *Ar Chornif.* 123
 105. *Al Labourer hac e Gole.* 124
 106. *Ar Satyr hac ar Paysant.* 125
 107. *Ar Chole hac ar Raz.* 126
 108. *An Ouädes hac e Mestr.* 127
 109. *Ar Marmous hac e zaou Vugel.* 128
 110. *Al Louarn hac al Léopard.* 129
 111. *Ar Chlanvour hac ar Meudeucin.* 130
 112. *Ar Chog hac ar Gluyar.* 131
 113. *Ar Glaouër hac ar Fouler.* 132
 114. *Al Logoden-dall, an Drez hac
ar Poc'han.* 133

115. *An daou Zen hac an Azen.* . . . 134
 116. *Ar Had hac ar Vaut.* 135
 117. *An Ours hac ar Goenan.* 137
 118. *Al Louarn hac e Gompagnunes.* 138
 119. *An Den coz.* 139
 120. *Ar Cheginer ha daou Scolaër.* 140
 121. *An Difiner.* 141
 122. *Ar Paün hac al Lapoucet.* 142
 123. *Ar Chiger hac ar Chy.* 143
 124. *An Egl hac an Escarbot.* 144
 125. *Assamble bras ar Razet.* 145

FIN EUS AN DAULEM.

78.

